

2024

Redegørelse om parallelsamfund

Social-, Bolig- og Ældreministeriet

Redegørelse om parallelsamfund 2024

Maj 2024

I tabeller kan afrunding medføre, at tallene ikke summer til totalen.

Henvendelse om publikation kan ske til:
Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 33 92 93 00

Elektronisk Publikation: ISBN 978-87-7601-438-4

Publikationen kan hentes på Social-, Bolig- og Ældreministeriets hjemmeside: www.sm.dk

Indhold

1.	Indledning	1
1.1	Indledning	1
1.2	Sammenfatning	2
2.	Udvikling i udsatte boligområder	4
2.1	Udviklingen i beboersammensætningen i områderne	4
2.2	Udviklingen i parallelsamfundskriterier.....	5
2.3	Til- og fraflytningers betydning for udviklingen i de udsatte boligområder	9
2.4	Udnyttelse af den eksisterende boligmasse.....	10
2.5	Status på implementering af udviklingsplaner.....	13
3.	TEMA – Flyttemønstre i mindre almene boligområder	15
3.1	Tilflyttere til de mindre områder	16
3.2	Tilflytternes baggrund	17
3.3	Sammenfatning	21
4.	Integrationsopgaven i parallelsamfund.....	22
4.1	Baggrund	22
4.2	Beskæftigelse fordelt på oprindelse og køn	22
4.3	Børn med forældre uden beskæftigelse.....	24
4.4	Karakterer ved folkeskolens prøver i 9. klasse.....	25
4.5	Elever på skoler med høj andel af ikke-vestlige elever	26
4.6	Kriminalitet.....	27
4.7	Børn med dømt forældre	28
5.	Udvikling på børne- og undervisningsområdet	29
5.1	Baggrund	29
5.2	Dagtilbudsområdet	29
5.3	Undervisningsområdet.....	32
6.	Udvikling på Justitsministeriets område	36
6.1	Baggrund	36
6.2	En status på tidligere iværksatte initiativer	36
6.3	Initiativer i flerårsaftalen for politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023	40

1. Indledning

1.1 Indledning

Den årlige parallelsamfundsredegørelse giver et overblik over indsatserne mod parallelsamfund og en status for de påbegyndte forandringer i Danmarks udsatte boligområder, herunder en status for implementeringen af de obligatoriske udviklingsplaner, der skal nedbringe andelen af almene familieboliger i nuværende og tidligere omdannelsesområder. Redegørelsen gennemgår status for indsatserne under Social-, Bolig-, og Ældreministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet samt Justitsministeriet. Herudover er der en tema-analyse, som i år beskriver tilflytningen til de mindre almene boligområder.

Siden 2022 har der overordnet været en positiv udvikling i de store almene boligområder, som denne redegørelse beskæftiger sig med. Flere er kommet i arbejde, flere opnår en højere uddannelse end grundskole, der er færre dømt i områderne, og den gennemsnitlige indkomst er steget.

På den seneste liste over udsatte boligområder pr. 1. december 2023 optræder 19 udsatte boligområder, hvilket er to flere end på listen året før. Derudover er der to flere parallelsamfund (12 i 2023 mod 10 i 2022) og ét område mindre på omdannelseslisten i 2023 (otte i 2023 mod ni i 2022). Endeligt er antallet af forebyggelsesområder faldet med 11, så der pr. 1. december 2023 er 56 forebyggelsesområder.

Boks 1.1**Områdeafgrænsning efter almenboliglovens § 61 a**

Ved et udsat boligområde forstås et alment boligområde med mindst 1.000 beboere, hvor mindst to af følgende kriterier er opfyldt:

1. Andelen af beboere i alderen 18-64 år, der er uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse, overstiger 40 pct. opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
2. Andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst 3 gange landsgennemsnittet opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
3. Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grundskoleuddannelse, overstiger 60 pct.
4. Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området eksklusiv uddannelsessøgende udgør mindre end 55 pct. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen.

Ved et parallelsamfund forstås et boligområde, hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande overstiger 50 pct., og hvor mindst to af kriterierne i 1-4 er opfyldt.

Ved et omdannelsesområde forstås et boligområde, som de seneste fem år har opfyldt betingelserne for at være et parallelsamfund. Hvis et område kommer på omdannelseslisten skal de udarbejde en udviklingsplan. Udviklingsplanen skal have som sit mål inden den 1. januar 2030 at nedbringe andelen af almene familieboliger til højst 40 pct. af alle boliger i det pågældende omdannelsesområde, jf. almenboligloven § 168 a.

Ved et forebyggelsesområde forstås et alment boligområde med mindst 1.000 beboere, hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande overstiger 30 pct., og hvor mindst to af følgende kriterier er opfyldt:

1. Andelen af beboere i alderen 18-64 år, der er uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse, overstiger 30 pct. opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
2. Andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst 2 gange landsgennemsnittet opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
3. Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grundskoleuddannelse, overstiger 60 pct.
4. Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området eksklusiv uddannelsessøgende udgør mindre end 65 pct. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen.

1.2 Sammenfatning

Kapitel 2 beskriver udviklingen i antallet af boligområder på listen over udsatte områder, parallelsamfund, omdannelsesområder og listen over forebyggelsesområder siden 2022.

Der er en stigning i antallet af udsatte boligområder og parallelsamfund. Trods stigningen, har områderne samlet oplevet en forbedret beboersammensætning på de fleste kriterier – herunder er arbejdsmarkedstilknytningen forbedret i alle områder. Kapitel 2 beskriver udviklingen i andelen af beboere uden arbejdsmarkedstilknytning opdelt på aldersgrupper. Derudover beskriver kapitel 2 til- og fraflytningen til områderne samt anvendelse af udlejningsredskaber i områderne.

Kapitel 2 giver endvidere status på de udviklingsplaner, der udmønter aftalen på boligområdet. Målet er at nedbringe andelen af almene familieboliger, og redskaberne er blandt andet salg, ommærkning og nedrivning af almene boliger og nybyggeri af private og andre boliger. Ultimo 2023 var andelen af almene familieboliger i de 17 boligområder med en godkendt udviklingsplan reduceret til ca. 81 pct.

Kapitel 3 undersøger flytninger fra de 17 boligområder med en godkendt udviklingsplan til de mindre almene boligområder. Kapitlet viser, at størstedelen af tilflytterne til de mindre områder kommer fra ikke-afgrænsede områder, hvilket betyder, at de der fraflytter områder med en godkendt udviklingsplan, ikke samler sig i få mindre almene boligområder.

Kapitel 4 følger udviklingen i integrationsopgaven i de 12 parallelsamfund, der var på listen over parallelsamfund i 2023.

Kapitlet har fokus på beboernes oprindelse. Kapitlet ser på det grundlag nærmere på beskæftigelsen blandt beboerne i de 12 parallelsamfund samt børn med forældre uden beskæftigelse. Desuden belyses karaktergennemsnittet ved folkeskolens prøver i 9. klasse og elever på skoler med en høj andel af ikke-vestlige elever. Afslutningsvis belyser kapitlet kriminalitet og børn med dømt forældre i de 12 parallelsamfund.

Der er stadig mange børn i disse områder, som vokser op med forældre, der ikke er i arbejde. I de 12 parallelsamfund går en forholdsvis høj andel af eleverne i grundskoler, hvor mange elever har ikke-vestlig oprindelse. Desuden er karaktergennemsnittet i de 12 parallelsamfund lavere end i resten af landet. Karaktergennemsnittet er lavest for drenge med dansk oprindelse og drenge med oprindelse i MENAPT-landene bosiddende i parallelsamfundsområderne. Derudover har mange hjemmeboende børn i de 12 parallelsamfund mindst én forælder, der er dømt for overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven.

Kapitel 5 redegør for bekæmpelsen af parallelsamfund på børne- og undervisningsområdet. Kapitlet fokuserer på initiativer fra politiske aftaler fra 2018 indeholdende bl.a. bedre fordeling af børn i daginstitutioner, obligatorisk læringstilbud for 1-årige, konsekvent indgriben over for folkeskoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner med vedvarende dårlige resultater, styrket forældreansvar og obligatoriske sprogprøver.

Initiativerne på børne- og undervisningsområdet er med til at øge det politiske fokus på fordelingen af børn i de udsatte boligområder, og børns trivsel i udsatte boligområder.

Kapitel 6 beskriver status på initiativerne på Justitsministeriets område, herunder også relevante initiativer i flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden 2021-2023. Derudover beskriver kapitel 6 indsatsen på de 18 udpegede SUB-områder i 2023, hvilket er ét mere end i 2022, samt trygheden i SUB-områderne. Politiet arbejder målrettet med den nære forebyggelse og synlighed i områderne, bl.a. ved at færdes til fods og på cykel samt ved anvendelse af mobile politistationer.

2. Udvikling i udsatte boligområder

Dette kapitel beskriver udviklingen i beboersammensætningen i de udsatte almene boligområder og forebyggelsesområderne. Kapitlet giver en indikation af, om de indsatser og initiativer, der blev igangsat i forbindelse med parallelsamfundslovgivningen fra 2018, virker efter hensigten.

2.1 Udviklingen i beboersammensætningen i områderne

2.1.1 Listerne pr. 1. december 2023 og udviklingen siden 2022

På listerne pr. 1. december 2023 er der 19 udsatte boligområder, 12 parallelsamfund og otte omdannelsesområder. Disse fordeler sig på hhv. 14, 10 og syv kommuner¹. Derudover er der 17 boligområder med en godkendt udviklingsplan om nedbringelse af andelen af familieboliger. Disse fordeler sig på 11 kommuner.

På listen pr. 1. december 2023 er der 56 forebyggelsesområder, mod 67 på sidste års liste. Der er syv nye områder på listen og 18 områder, som udgår. De 56 forebyggelsesområder fordeler sig på 29 kommuner².

2.1.2 Andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande og MENAPT-landene

Der er forskel mellem boligområdernes andel af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande – som er den opgørelse, der anvendes i parallelsamfundskriterierne – og andelen af beboere med oprindelse i MENAPT-landene³. Af de 19 områder på listen over udsatte boligområder pr. 1. december 2023 er der i alt 12 områder, som opfylder kriteriet vedrørende andelen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere på 50 pct. Andelen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere ligger på 60,3 pct. for de 19 udsatte boligområder under ét. Andelen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-landene er 47,5 pct.

Listen over forebyggelsesområder omfatter almene boligområder med mindst 1.000 beboere, hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande overstiger 30 pct. 23 ud

¹ Listerne kan findes på Social-, Bolig- og Ældreministeriets hjemmeside: <https://sm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2023/dec/nu-gaar-indsatserne-i-parallelsamfundene-ind-i-en-afgoerende-fase>

² Forebyggelseslisten kan findes på Social-, Bolig- og Ældreministeriets hjemmeside: <https://sm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2023/dec/nu-gaar-indsatserne-i-parallelsamfundene-ind-i-en-afgoerende-fase>

³ Inkluderer lande fra Mellemøsten og Nordafrika (Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien og Oman) samt Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet samt Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem.

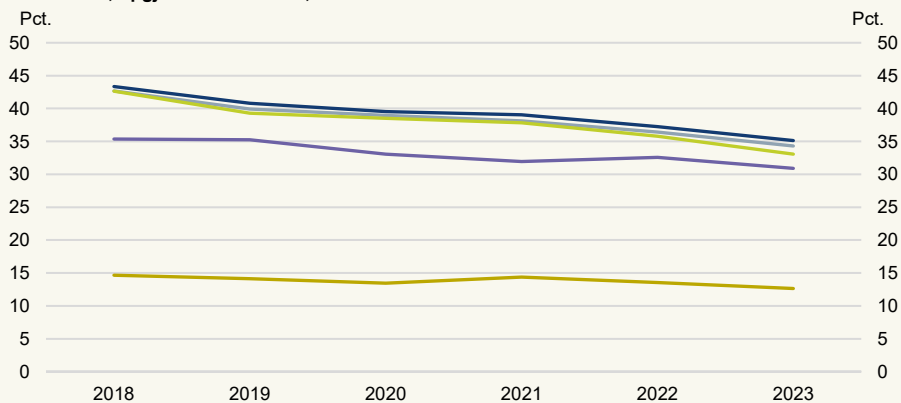
af de 56 forebyggelsesområder har en andel af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere på over 50 pct. Andelen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere ligger på 49,5 pct. for de 56 forebyggelsesområder under ét. Andelen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-landene er 37,4 pct.

2.2 Udviklingen i parallelsamfundskriterier

Figur 2.1.a-2.1.d viser udviklingen i de socioøkonomiske faktorer bag parallelsamfundskriterierne i perioden 2018-2023 i hhv. de udsatte boligområder, parallelsamfund, de 17 boligområder med en godkendt udviklingsplan, forebyggelsesområderne og hele landet. Det fremgår, at der generelt har været en positiv udvikling.

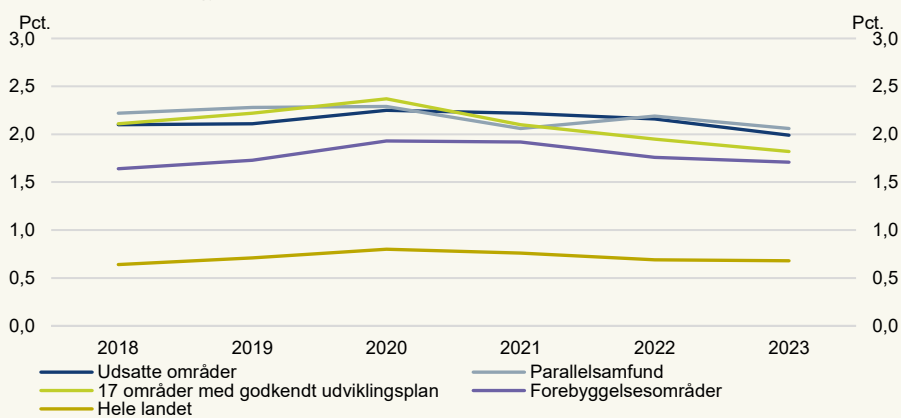
Figur 2.1.a

Udvikling i andelen af beboere i alderen 18-64 år, der er uden tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse, opgjort for enkelte år, 2018-2023

Figur 2.1.b

Udvikling i andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer opgjort for enkelte år.

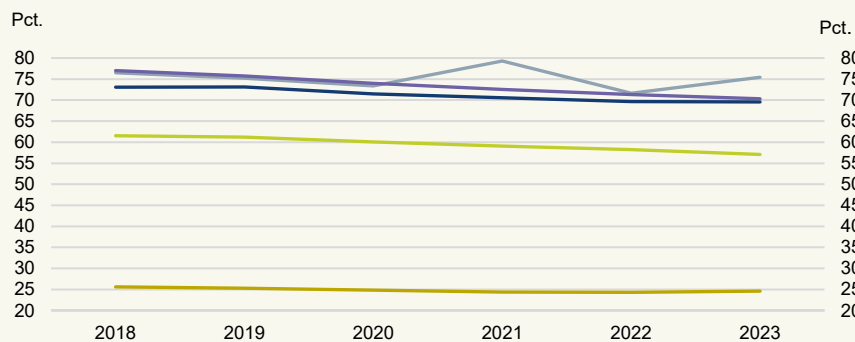
Anm.: Opgjort for enkelte år. Opgørelsesmetoden her er ikke et 2-årigt gennemsnit som ved parallelsamfundskriteriet vedrørende arbejdsmarked og kriminalitet.

Anm.: Data fra før 2020 er opgjort på baggrund af beboere i almene familieboliger og enkeltværelser. Data for 2020 og frem er opgjort på baggrund af beboere i samtlige boliger i området, dog undtaget beboere i ikke-almene boligtyper opført før 2010. Hvis der er sket en udvidelse af eksisterende boligområder med nye matrikler (på baggrund af en godkendt ansøgning herom) medregnes beboere i eventuelle boliger, hvis boligen, efter godkendelsen af områdeudvidelsen, er opført som en ikke-almene familiebolig eller er ommærket fra en almen familiebolig til en anden boligtype.

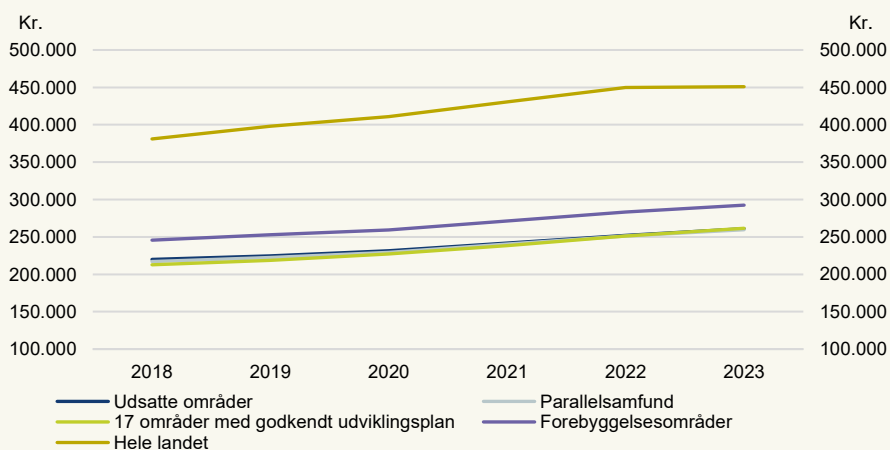
Anm.: De udsatte områder, parallelsamfund og 17 boligområder med en godkendt udviklingsplan er afbilledet på venstre akse (lodret) og hele landet er afbilledet på højre akse (lodret).

Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Danmarks Statistiks forskerordning.

Figur 2.1.c
Udvikling i andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grundskoleuddannelse.

Figur 2.1.d
Udvikling i den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området (eksklusive uddannelsessøgende).

Anm.: Data fra før 2020 er opgjort på baggrund af beboere i almene familieboliger og enkeltværelser. Data for 2020 og frem er opgjort på baggrund af beboere i samtlige boliger i området, dog undtaget beboere i ikke-almene boligtyper opført før 2010. Hvis der er sket en udvidelse af eksisterende boligområder med nye matrikler (på baggrund af en godkendt ansøgning herom) medregnes beboere i eventuelle boliger, hvis boligen, efter godkendelsen af områdeudvidelsen, er opført som en ikke-almene familiebolig eller er ommærket fra en almen familiebolig til en anden boligtype.

Anm.: De udsatte områder, parallelsamfund og 17 boligområder med en godkendt udviklingsplan er afbilledet på venstre akse (lodret) og hele landet er afbilledet på højre akse (lodret).

Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Danmarks Statistiks forskerordning.

2.2.1 Fremgang i beskæftigelse og uddannelse

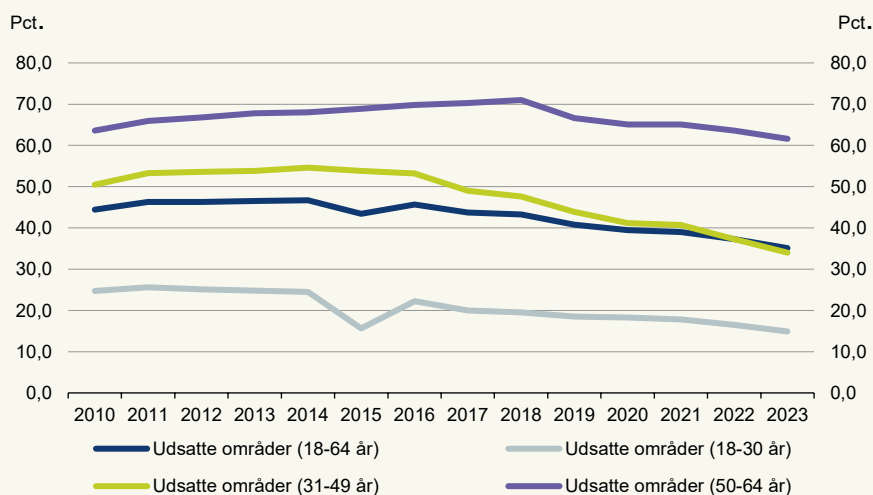
Figur 2.2 nedenfor viser udviklingen fra 2010-2023 i andelen af beboere uden arbejdsmarkedstilknytning i udsatte boligområder pr. 1. december 2023 under ét, opdelt på aldersgrupperne 18-30 år, 31-49 år, 50-64 år og i alt 18-64 år.

Det fremgår af figuren, at der er stor forskel på arbejdsmarkedstilknytningen i de forskellige aldersgrupper.

Af figuren fremgår også, at der har været et fald i andelen af beboere uden arbejdsmarkedstilknytning i aldersgruppen 18-64 år. Dette skyldes især en positiv beskæftigelsesmæssig udvikling i aldersgruppen 31-49 år, idet der har været et fald i andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet i perioden på 16,5 pct. point, jf. figur 2.2.

Figur 2.2

Udviklingen i andelen af beboere uden arbejdsmarkedstilknytning eller i uddannelse (pct.) fra 2010-2023 for udsatte boligområder pr. 1. dec. 2023

Anm.: Opgjort for enkelte år. Opgørelsesmetoden her er ikke et 2-årigt gennemsnit som ved parallelsamfundskriteriet vedrørende arbejdsmarked. Data fra før 2020 er opgjort på baggrund af beboere i almene familieboliger og enkeltværelser. Data for 2020 og frem er opgjort på baggrund af beboere i samtlige boliger i området, dog undtaget beboere i ikke-almene boligtyper opført før 2010. Hvis der er sket en udvidelse af eksisterende boligområder med nye matrikler (på baggrund af en godkendt ansøgning herom) medregnes beboere i eventuelle boliger, hvis boligen, efter ministergodkendelsen af områdeudvidelsen, er opført som en ikke-almene familiebolig eller er ommærket fra en almen familiebolig til en anden boligtype.

Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Danmarks Statistiks forskerordning.

I 2023 ligger andelen af beboere uden arbejdsmarkedstilknytning i de udsatte boligområder under ét under grænseværdien på 40 pct. Det skyldes bl.a., at der er relativt få unge uden tilknytning til arbejdsmarkedet (beboere i alderen 18-30 år ligger på 14,9 pct. i 2023). Aldersgruppen 50-64 år har den største andel uden arbejdsmarkedstilknytning (61,6 pct. i 2023).

2.3 Til- og fraflytningers betydning for udviklingen i de udsatte boligområder

Den positive udvikling i områdernes parallelsamfundsværdier, som fremgår af figur 2.1 – herunder arbejdsmarkedstilknytning – skyldes både ændringen i karakteristika blandt til- og fraflyttere, men også fastboendes adfærdsændringer.

Figur 2.3 viser, hvordan fastboende og til- og fraflyttere har bidraget til ændringen af beboersammensætningen fra 1. januar 2022 til 1. januar 2023 for de 19 udsatte boligområder. Personer, der er flyttet internt i området, betragtes i denne figur som fastboende.

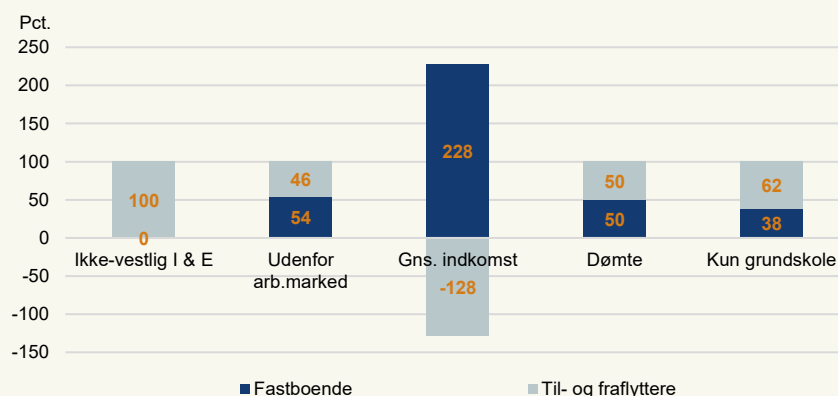
Som figur 2.1 ovenfor viser, er andelen af personer uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller i uddannelse faldet med 2,1 pct. point. Det svarer til, at der er 794 færre personer uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse. Omkring 46 pct. af denne ændring skyldes til- og fraflyttere, mens 54 pct. skyldes de fastboende personer, jf. figur 2.3. Det kan bl.a. skyldes, at flere i områderne er kommet i arbejde.

Den gennemsnitlige bruttoindkomst stiger samlet med knap 8.800 kr., jf. figur 2.1. Figur 2.3 viser, at til- og fraflyttere bidrager med et gennemsnitligt fald i den gennemsnitlige bruttoindkomst på 10.300 kr., mens de fastboende bidrager med en gennemsnitlig stigning på omkring 18.400 kr. om året.

Andelen af beboere, som er dømt for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven, er faldet med 0,2 pct. point siden 2022, jf. figur 2.1. Det svarer til, at der er 70 færre dømte personer. Det ses af figur 2.3, at fastboende og til- og fraflyttere bidrager med lige meget til denne ændring. Dvs. at der både er færre fastboende og færre til- og fraflyttere, som er blevet dømt de seneste to år.

Andelen af beboere med kun en grundskoleuddannelse i områderne er faldet 0,1 pct. point siden 2022, jf. figur 2.1. Det svarer til, at der er 521 flere personer med en uddannelse over grundskoleniveau. Omkring 40 pct. af disse er fastboende, mens de resterende 60 pct. skyldes til- og fraflyttere, jf. figur 2.3.

Figur 2.3
Bidrag til ændringen i beboersammensætningen fra 2022 til 2023 for de 19 udsatte boligområder pr. 1. december 2023, fordelt på fastboende og til- og fraflyttere (procent)

Anm.: Personer, der er flyttet internt i et område betragtes som fastboende. Ændringen i antallet af fastboendes oprindelse viser en værdi, der ifølge Danmarks Statistiks hjemsendelsespolitik skal diskretioneres. For at være i stand til at vise disse søjler, er ændringen blandt fastboende således sat til 0. Tallene fra områderne i 2023 er opgjort på baggrund af data benyttet til opgørelsen af beboersammensætning på listen fra 1. december 2023. Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Danmarks Statistiks forskerordning.

2.4 Udnyttelse af den eksisterende boligmasse

Forklaringen på til- og fraflytternes betydning beskrevet i afsnit 2.3 kan være de skærpede anvisnings- og udlejningsregler for de udsatte boligområder, der blev indført med lov nr. 1322 af 27. november 2018.

De skærpede regler betyder, at boligorganisationerne skal give fortrinsret til ansøgere på ventelister, som enten er under uddannelse eller i beskæftigelse, og kommunalbestyrelsen har mulighed for at afvise boligsøgende på overførselsindkomster eller på grund af kriminalitet. Skærperne blev indført for at understøtte kommunernes og boligorganisationernes arbejde for at sikre en mere varieret beboersammensætning.

Boks 2.1**Skærpede anvisnings- og udlejningsregler***Skærpede anvisningsregler.*

Efter almenboliglovens § 59, stk. 6 og 7, må kommunalbestyrelsen ikke boligsocialt anvise boligsøgende til udsatte boligområder og forebyggelsesområder, når den boligsøgende opfylder en række kriterier om kriminalitet, opsigelse af lejeforhold, statsborgerskab og modtagelse af specifikke overførselsindkomster. Medmindre det vurderes, at der ikke er mulighed for at anvise i andre områder.

Flexibel udlejning

Efter almenboliglovens § 60 kan kommunalbestyrelsen og den almene boligorganisation indgå aftale om, at de ledige familieboliger i en boligafdeling, der ikke er omfattet af kommunal anvisningsret, skal udlejes efter særlige kriterier, herunder eksempelvis beskæftigelse eller uddannelse.

Formålet med fleksibel udlejning er at styrke beboersammensætningen i de almene boligafdelinger ved at give fortrinsret til ressourcestærke boligsøgende på ventelisten. Flexibel udlejning er med parallelsamfundsaf-talen gjort obligatorisk i udsatte boligområder og forebyggelsesområder, jf. almenboliglovens § 60, stk. 4.

Kombineret udlejning

Kun boligafdelinger, som står på Social-, Bolig- og Ældreministeriets liste over kombineret udlejning, må beslutte at anvende dette redskab.⁴ Beslutningen skal indberettes til Social- og Boligstyrelsen.

Efter almenboliglovens § 51 b, stk. 1 kan kommunalbestyrelsen beslutte, at boligorganisationen ved udlejning af almene familieboliger i afdelinger beliggende i områder med høj andel af personer uden for arbejdsmarkedet skal afvise boligsøgende på ventelisten, som ikke allerede har en bolig i afdelingen, når den boligsøgende og dennes eventuelle ægtefælle, i 6 sammenhængende kalendermåneder, har modtaget nærmere specificerede typer af overførselsindkomster. Såfremt en boligsøgende, der bliver afvist fra en ledig bolig, stod på venteliste til en ledig bolig på det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen beslutter at anvende udlejningsredskabet i denne afdeling, skal den boligsøgende tilbydes en anden passende bolig.

I aftalen Blandede boligområder – næste skridt i kampen mod parallelsamfund, som den 15. juni 2021 blev indgået mellem den daværende Socialdemokratiske regering, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Konservativt Folkeparti og Liberal Alliance blev forebyggelsesområder indført. I den forbindelse blev det besluttet, at udnyttelsen af den eksisterende boligmasse skulle belyses. I dette afsnit beskrives derfor kommunernes anvisning og antallet af ledige boliger i de almene boligområder på listerne.

2.4.1 Udlejningsregler anvendt ved udlejning

Tabel 1 viser en opgørelse for 2023 over anvendte anvisningstyper, antal lejemaal, tilflyttede lejemaal i 2023 samt ledige boliger pr. 1. januar 2024 for hhv. de 19 udsatte boligområder, de 12 parallelsamfund, de 17 almene boligområder med en godkendt udviklingsplan samt de 56 forebyggelsesområder.

Der er i alt 17.743 lejemaal i de 19 udsatte områder. Af disse blev 2.684 boliger genudlejet (tilflyttet) i 2023. Der var i alt 1.570 ledige boliger pr. 1. januar 2024 i de 19 udsatte boligområder. Det svarer til en lejeledighedsprocent på ca. 8,8 pct.

⁴ Listen over områder, hvor regler om kombineret udlejning kan anvendes, kan findes på Social-, Bolig- og Ældreministeriets hjemmeside.

Tabel 2.1
Udlejningsregler anvendt ved udlejning i 2023 fordelt på de fire områdekategorier

Område navn	Udlejningstype						Antal genudlejede familieboliger	Antal lejemål i alt	Ledige boliger pr. 1. januar
	Internt i afd./org.	Ekstern venteliste	Fleksibel udlejning	Kombineret udlejning	Kommunal anvisning	Andet			
Udsatte boligområder	165	1.443	288	5	104	31	2.684	17.743	1.570
Parallelsamfund	143	900	190	5	81	47	1.920	12.413	1.454
Områder m. udviklingsplan	150	1.126	411	5	36	65	2.599	16.417	1.955
Forebyggelsesområder	586	1.992	1.374	1	365	271	5.472	50.894	1.889

Anm.: Kun familieboliger og enkeltværelser. Genudlejede lejemål indeholder også lejemål, der ikke er blevet udlejet det sidste år (ledige boliger).

Anm.: Tallene for udlejning via kombineret udlejning dækker over, hvor mange boligsøgende, der har fået tilbudt en erstatningsbolig efter afvisning efter reglerne om kombineret udlejning, jf. boks 2.1. for definition. Hermed er tallet ikke en præcis angivelse af omfanget af anvendelsen af kombineret udlejning.

Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Landsbyggefondens huslejerregister.

2.4.2 Udvikling i anvendelse af fleksibel udlejning

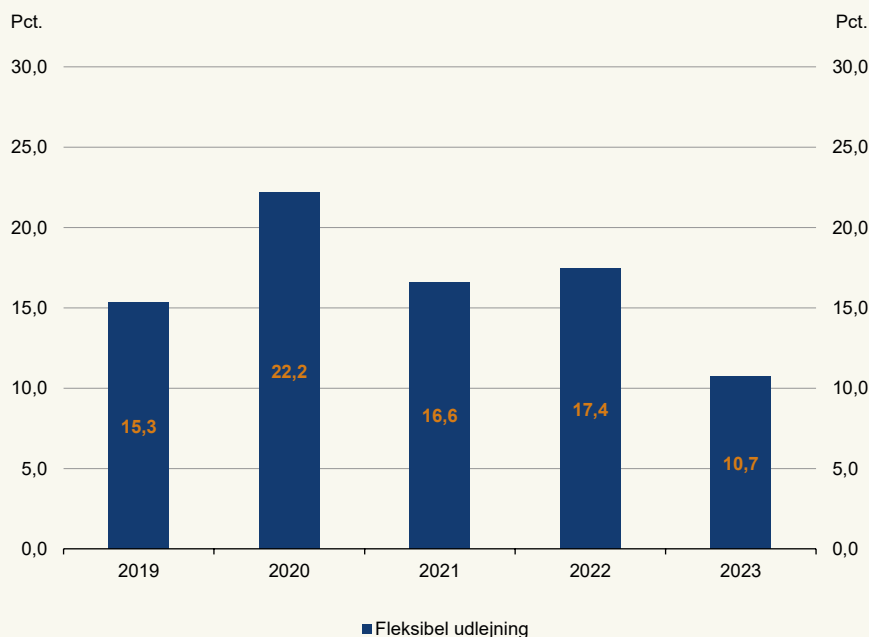
Nedenstående figur 2.4 viser andelen af genudlejede boliger i de 19 udsatte boligområder pr. 1. december 2023, hvor reglerne om fleksibel udlejning er blevet anvendt i perioden 2019-2023, se boks 2.1 for definition.

Figuren viser, at i 2023 blev 10,7 pct. af de ledige almene familieboliger i de udsatte boligområder genudlejet efter reglerne om fleksibel udlejning. Dette er et fald på 6,7 pct. point, hvilket tyder på, at fleksibel udlejning anvendes i mindre grad i de 19 områder i 2023. Dette kan bl.a. skyldes en justeret efterspørgsel i de udsatte områder med fleksibel udlejning, som påvirker ventelisterne, idet fleksibel udlejning kan give boligsøgende incitament til at søge andre steder, hvor chancerne for en bolig er større. Derudover kan tallene også tyde på, at der er en reduktion i udbuddet, som bl.a. kan skyldes omdannelse af områderne med en godkendt udviklingsplan, der indebærer reducere andelen af almene familieboliger ved enten nedrivning, salg, omdannelse eller fortætning.

Fleksibel udlejning er den næst mest anvendt udlejningsform efter ekstern venteliste, jf. figur 2.4.

Figur 2.4

Andelen af tilflyttede lejemål, hvor reglerne om fleksibel udlejning i de 19 udsatte boligområder er anvendt i perioden 2019-2023.

Anm.: Kun familieboliger og enkeltværelser.

Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Landsbyggefondens huslejerregister.

2.5 Status på implementering af udviklingsplaner

Den 1. oktober 2023 modtog Social- og Boligstyrelsen årsrapporter for de 17 boligområder med en godkendt udviklingsplan. Generelt forløber arbejdet med udviklingen af de mest udsatte boligområder i overensstemmelse med de godkendte udviklingsplaner.

På grundlag af oplysninger fra årsrapporterne vil nedbringelsen af andelen af familieboliger frem mod 2030 ske som angivet i tabel 2.2.

Andelen af familieboliger er i udviklingsplanerne planlagt til at falde fra 94,4 pct. i 2018 til 41,5 pct. i 2030. Ultimo 2023 er andelen reduceret til ca. 81 pct., jf. tabel 2.2.

Tabel 2.2

Forventet udvikling i andelen af almene familieboliger i de 17 områder med en godkendt udviklingsplan, jf. årsrapporterne

År	Samlet andel af almene familieboliger for de 17 områder
Start	94,4%
2019	91,3%
2020	88,0%
2021	86,4%
2022	84,6%
2023	81,2%
2024	73,5%
2025	67,7%
2026	61,1%
2027	54,7%
2028	49,2%
2029	41,4%
2030	41,5%
Endelig andel	41,5%

Anm.: Perioden 2018-2023 er baseret på allerede gennemførte tiltag, mens perioden fra 2024-2030 er planlagte tiltag for at reducere andelen af almene familieboliger inden 2030.

Anm.: Tallene for hele perioden er påvirket af, at der er sket justeringer i årsrapporterne for 2023.

Kilde: Social- og Boligstyrelsen på baggrund af de godkendte udviklingsplaner og årlige afrapporteringer 2023.

Udviklingsplanerne indeholder alle lovgivningens redskaber til at omdanne de udsatte boligområder til velfungerende bydele inden 2030. Særligt nybyggeri er planlagt i stort omfang. Med nybyggeri af i alt 8.237 boliger (10.491 boliger minus 2.254 erhvervsenheder⁵) forventes der en nettotilvækst på i alt 4.010 nye boliger i de 17 boligområder med en godkendt udviklingsplan.

Overordnet kan de planlagte og gennemførte initiativer beskrives således:

- Ommærkning af 1.139 almene familieboliger til almene ungdoms- og/eller ældreboliger
- Salg af 587 almene familieboliger
- Fortætning ved primært nybyggeri af boliger og erhverv svarende til 10.491 boliger
- Nedrivning af 4.087 almene familieboliger

⁵ En erhvervsenhed tæller 75 kvm. erhverv. Erhverv kan også indeholde kommunale børne- og kulturinstitutioner, serviceareal til bl.a. plejeboliger, fælleshuse mv.

3. TEMA – Flyttemønstre i mindre almene boligområder

I forbindelse med delaftalen om initiativer på boligområdet, der modvirker parallelsamfund, blev det politisk besluttet, at der skal følges op på, hvordan de igangsatte initiativer påvirker de mindre almene boligområder. Beslutningen afspejler en bekymring for, om bestræbelserne på at opnå en mere blandet beboersammensætning – især i de områder, der er eller tidligere har været et omdannelsesområde – kan resultere i, at beboersammensætningen i de mindre almene boligområder med under 1.000 beboere bliver skæv. F.eks. hvis beboere uden arbejde eller uddannelse, som har boet i områder med en udviklingsplan og som følge af genhusning i forbindelse med omdannelse, bliver anvist til de mindre områder, hvorved problemerne flyttes til de mindre områder.

Derfor blev det besluttet, at også områder med mindre end 1.000 beboere skal monitoreres mht. udvikling i beboersammensætning. Social- og Boligstyrelsen har udarbejdet en model for monitoreringen af boligområder med almene familieboliger med i størrelsesordenen 750-1.000 beboere, som kan give en indikation på udviklingen i de mindre områder.

Beboersammensætningen i de mindre almene boligområder bliver målt årligt på de samme parametre som boligområderne med over 1.000 beboere, dvs. de fem parallelsamfundskriterier vedrørende arbejdsmarkedstilknytning, herkomst, kriminalitet, uddannelse og indkomst.

Opgørelserne bruges til at følge udviklingen afledt af parallelsamfundsinitiativerne på boligområdet. Der er især fokus på områder, der ligger i nærheden af et omdannelsesområde og områder med en udviklingsplan.

Områdeafgrænsningen af de mindre almene boligområder foregår maskinelt efter de almene boligafdelingers beboertal og afstanden mellem disses matrikler. Der tages udgangspunkt i CPR-registret, Landsbyggefondens Huslejerregister samt matrikeldata. Et mindre boligområde består af almene familieboliger og enkeltværelser.

Der er 64 mindre almene boligområder fordelt på 32 kommuner. Otte af disse 32 kommuner har også områder med en godkendt udviklingsplan pr. 1 december 2023 (der er som tidligere anført i alt 17 store almene boligområder).

Kapitlet beskriver flytninger til de mindre almene boligområder fra ikke-afgrænsede områder og afgrænsede områder. Under ikke-afgrænsede områder indgår de mindre almene boligområder og almene afdelinger, som Social- og Boligstyrelsen ikke monitorer på, mens afgrænsede områder dækker store almene boligområder, som Social- og Boligstyrelsen monitorer på. De store almene boligområder er opdelt på områder, som ikke optræder på nogen liste i

2018, og udsatte boligområder i 2018, heraf de 17 områder med en godkendt udviklingsplan. De 43 udsatte boligområder i 2018 er udvalgt, dels fordi de alle har været pålagt særregler, bl.a. vedrørende udlejning, som kan påvirke tilflytningen til de mindre områder, og dels fordi de 17 områder med en godkendt udviklingsplan i 2023 alle optræder på listen i 2018.

Resultaterne viser, at størstedelen af tilflytterne til mindre almene boligområder kommer fra ikke-afgrænsede områder, hvilket betyder, at der ikke ses en tendens til, at de der fraflytter områder med en godkendt udviklingsplan, overordnet samler sig i få mindre almene boligområder.

I forhold til kriteriet vedrørende arbejdsmarkedstilknytning, fremgår det af analysen, at tilflytterne har en højere tilknytning end beboerne i de mindre områder. Således bidrager tilflytterne overordnet set positivt til udviklingen. For kriterierne vedrørende uddannelsesniveau og bruttoindkomst er der en lille tendens til, at tilflytterne har en negativ påvirkning på de mindre områder.

3.1 Tilflyttere til de mindre områder

Tabel 3.1 viser antallet af beboere i de 64 mindre almene boligområder i perioden 2021-2023. Tabellen viser, at der pr. 1. januar 2023 er 50.632 beboere i de 64 mindre almene boligområder, hvilket er et fald på 1.591 siden 1. januar 2022.

Tabel 3.1

Antal beboere i de 64 mindre almene boligområder, 2021-2023

	2021	2022	2023
Antal beboere	52.418	53.237	51.646

Anm.: Kun familieboliger og enkeltværelser

Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Danmarks Statistiks forskerordning.

Figur 3.1 viser andelen af tilflyttere fra hhv. ikke-afgrænsede områder og store afgrænsede almene boligområder⁶. De store afgrænsede områder er opdelt efter udsatte boligområder og ikke-udsatte boligområder i 2018⁷.

Der er pr. 1. januar 2023 flyttet 7.091 beboere ind i de 64 mindre almene boligområder. 6.369 kommer fra et ikke-afgrænset område (90 pct.), mens 722 kommer fra store almene boligområder (10 pct.).

Ud af de 722 tilflyttere fra store almene boligområder kommer 215 fra et område, som var på listen over udsatte boligområder i 2018, svarende til 3 pct. af det samlede antal tilflyttere på

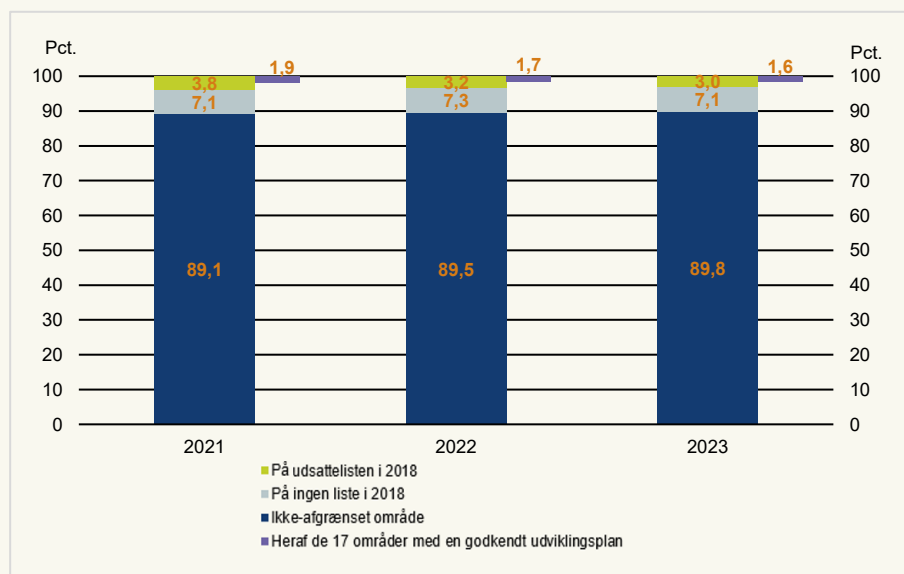
⁶ Afgrænsede områder dækker store almene boligområder, som SBST monitorer på, mens ikke-afgrænsede områder er almene afdelinger, som SBST ikke monitorer på.

⁷ Der var pr. 1. december 2018 43 udsatte boligområder. Se områderne på IM's hjemmeside: <https://im.dk/Media/638040278077738864/udsatte-omraader-2018-final-a.pdf>

godt 7.000 personer. Heraf kommer 115 beboere fra et af de 17 områder med en godkendt udviklingsplan, svarende til 1,6 pct. Samme tendenser gør sig gældende for 2021 og 2022, hvor tilflyttere fra områder med en godkendt udviklingsplan var hhv. 121 (1,9 pct.) og 112 (1,7 pct.).

Figur 3.1

Tilflyttere til mindre almene områder fordelt på ikke-afgrænset område, større alment område, som ikke optræder på nogen liste i 2018, og udsat boligområde i 2018, heraf de 17 områder med en godkendt udviklingsplan, 2021-2023

Anm.: Kun familieboliger og enkeltværelser.

Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Danmarks Statistiks forskerordning.

3.2 Tilflytternes baggrund

3.2.1 Arbejdsmarkedstilknytning

Figur 3.2 viser tilflytternes baggrund i forhold til kriteriet vedrørende arbejdsmarkedstilknytning i perioden 2021-2023. Tallene viser ikke, hvilken effekt tilflyttere har haft på områdernes kriterier, og tallene tager heller ikke højde for fraflytninger.

Figuren viser, at 24 pct. af tilflytterne i aldersgruppen 18-64 år ikke har nogen arbejdsmarkedstilknytning pr. 1. december 2023.

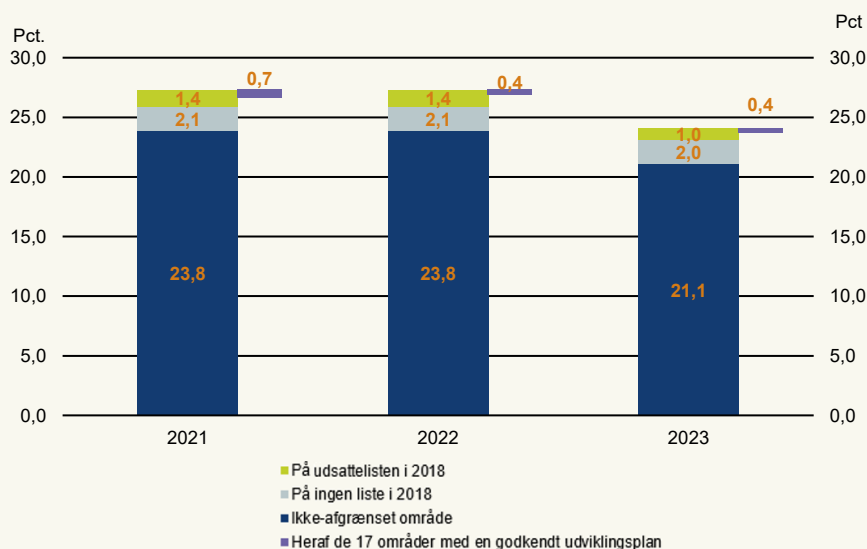
Denne andel er lavere end forventet, da de 24 pct. er lavere end gennemsnittet i den almene sektor, som er på 29,6 pct. i 2023. Den forholdsvis høje andel i den almene boligsektor skyldes, at almene boliger generelt er billigere at bo i, og kommunen har kommunal anvisningsret til 25 pct., hvis andet ikke er aftalt.

Andelen af beboere uden tilknytning til arbejdsmarkedet i de mindre områder ligger på 31,1 pct., hvilket er højere end tilflytternes baggrund. Dette kan muligvis have bidraget positiv til kriteriet vedrørende arbejdsmarkedstilknytning, som er faldet med 0,9 pct. point siden 1. december 2022.

Af de tilflyttede uden tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse kommer 1 pct. fra et udsat område, heraf 0,4 pct. fra et af de 17 områder med en godkendt udviklingsplan. Samme tendenser gør sig gældende for 2021 og 2022, hvor tallene er hhv. 0,7 pct. og 0,4 pct.

Figur 3.2

Andelen af tilflyttere til mindre almene områder i aldersgruppen 18-64 år, som er uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse fordelt på ikke-afgrænset område, større alment område, som ikke optræder på nogen liste i 2018, og udsat boligområde i 2018, heraf de 17 områder med en godkendt udviklingsplan, 2021-2023

Anm.: Kun familieboliger og enkeltværelser

Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Danmarks Statistiks forskerordning.

3.2.2 Kun grundskoleuddannelse

Figur 3.3 viser tilflytternes baggrund i forhold til kriteriet vedrørende grundskole som højest fuldførte uddannelse i perioden 2021-2023. Tallene viser ikke, hvilken effekt tilflyttere har på områdernes kriterier, og tallene tager heller ikke højde for fraflytninger.

Figuren viser, at af de 52,6 pct. af de tilflyttede i aldersgruppen 30-59 år, som alene har en grundskoleuddannelse pr. 1. december 2023, kommer 1,8 pct. fra et udsat område. Heraf

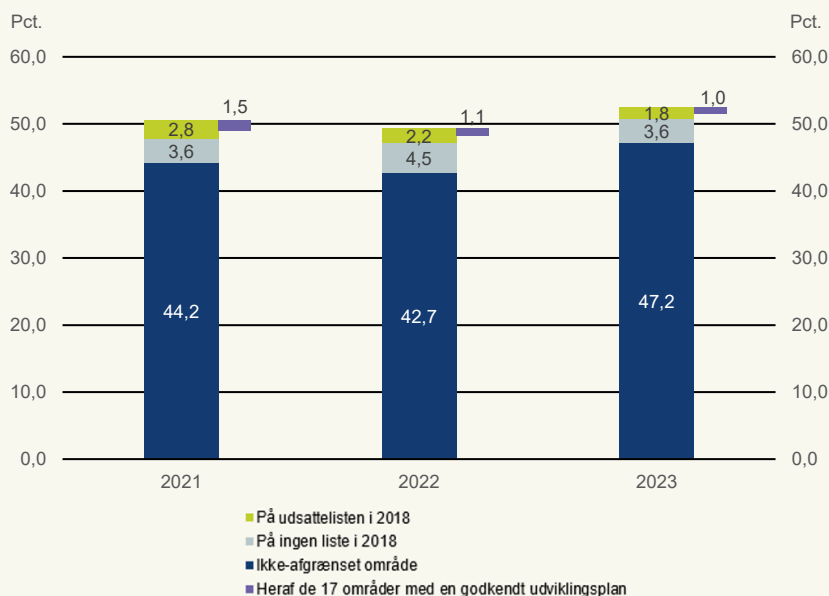
kommer 1 pct. fra et af de 17 områder med en godkendt udviklingsplan. Samme tendenser gør sig gældende for 2021 og 2022, hvor tallene er hhv. 1,5 pct. og 1,1 pct.

Andelen af tilflyttere, som alene har en grundskoleuddannelse, er lidt højere end gennemsnittet i den almene sektor (46,7 pct. pr. 1. december 2023).

Andelen af tilflyttere, der alene har en grundskole, ligger også højere end andelen for de 64 mindre almene boligområder (49,2 pct.). Til trods for dette, er kriteriet faldet med 0,4 pct. point siden 1. december 2022.

Figur 3.3

Andelen af tilflyttere til mindre almene områder i aldersgruppen 30-59 år, som alene har en grundskoleuddannelse fordelt på ikke-afgrænset område, større alment område, som ikke optræder på nogen liste i 2018, og udsat boligområde i 2018, heraf de 17 områder med en godkendt udviklingsplan, 2021-2023

Anm.: Kun familieboliger og enkeltværelser

Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Danmarks Statistiks forskerordning.

3.2.3 Gennemsnitlig bruttoindkomst

Figur 3.4 viser tilflytternes gennemsnitlige bruttoindkomst i perioden 2021-2023. Tallene viser ikke, hvilken effekt tilflyttere har på områdernes kriterier, og tallene tager heller ikke højde for fraflytninger.

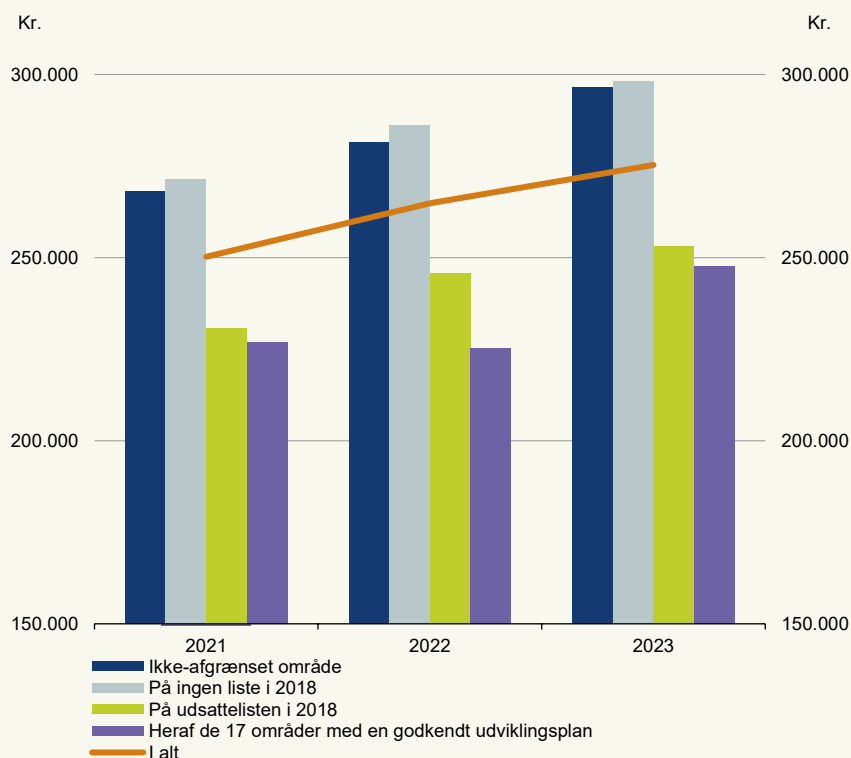
Figuren viser, at tilflytterne i alderen 16-64 år har en gennemsnitlig bruttoindkomst på ca. 275.000 kr. Af de tilflyttede fra et udsat boligområde er den gennemsnitlige bruttoindkomst

ca. 253.000 kr. For tilflyttere fra et af de 17 områder med en godkendt udviklingsplan er den ca. 247.000 kr. Denne var væsentlig lavere i 2021 og 2022 – hhv. knap 227.000 kr. og 225.000 kr.

Den gennemsnitlige bruttoindkomst blandt tilflyttere er generelt lavere end gennemsnittet for den almene boligsektor (309.000 kr. 2022), men den positive udvikling i perioden kan indikere, at kommunerne har sat fokus på genhusningen og de personer, udviklingsplanen berører. Dette fokus ses også ved den forholdsvis lave andel tilflyttere uden tilknytning til arbejdsmarkedet. At der er færre, der tilflytter uden tilknytning til arbejdsmarkedet, vurderes at have bidraget positivt på kriteriet vedrørende bruttoindkomst. Pr. 1. december 2023 ligger niveauet for den vægtede gennemsnitsindkomst i de mindre almene områder på 67,2 pct. i forhold til det omkringliggende samfund, hvilket er en stigning på 1,1 pct. point siden 1. december 2022.

Figur 3.4

Tilflytternes gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i aldersgruppen 30-59 år (eksklusive uddannelsessøgende) fordelt på ikke-afgrænset område, større alment område, som ikke optræder på nogen liste i 2018, og område på udsatte listen i 2018, heraf de 17 områder med en godkendt udviklingsplan, 2021-2023

Anm.: Kun familieboliger og enkeltværelser. Den orange streg viser tilflytternes (de i alt 7.091 tilflyttere) gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i aldersgruppen 30-59 år (eksklusiv uddannelsessøgende).

Kilde: Social- og Boligstyrelsen baseret på udtræk fra Danmarks Statistiks forskerordning.

3.3 Sammenfatning

Overordnet viser resultaterne, at der ikke er en forskydning til de mindre almene områder. Resultaterne viser, at størstedelen af tilflytterne til mindre almene boligområder kommer fra ikke-afgrænsede områder, hvilket betyder, at der ikke ses en tendens til, at de der fraflytter områder med en godkendt udviklingsplan, overordnet samler sig i få mindre almene boligområder.

I forhold til kriteriet vedrørende arbejdsmarkedstilknøytning, fremgår det af analysen, at tilflytterne har en højere tilknøytning end beboerne i de mindre områder. Således bidrager tilflytterne overordnet set positivt til udviklingen. For kriterierne vedrørende uddannelsesniveaue og bruttoindkomst er der en lille tendens til, at tilflytterne har en negativ påvirkning på de mindre områder.

Overstående analyse giver ikke anledning til at tage fat i kommuner med mindre områder, men Social- og Boligstyrelsen vil fortsat følge udviklingen afledt af parallelsamfundsinitiativerne på boligområde. Der vil især være fokus på mindre almene boligområder, der ligger i nærheden af et omdannelsesområde og områder med en udviklingsplan. Tallene for de enkelte områder vil ikke blive offentliggjort eller videreformidlet.

4. Integrationsopgaven i parallelsamfund

4.1 Baggrund

Dette kapitel belyser integrationsopgaven i de 12 parallelsamfund, der var på listen over parallelsamfund i 2023.

Kapitlet har fokus på beboernes oprindelse, dvs. om beboerne i de 12 parallelsamfund har dansk oprindelse, oprindelse i MENAPT-lande, oprindelse i øvrige ikke-vestlige lande og oprindelse i vestlige lande⁸.

Kapitlet ser på det grundlag nærmere på beskæftigelsen blandt beboerne i de 12 parallelsamfund samt børn med forældre uden beskæftigelse. Desuden belyses karaktergennemsnittet ved folkeskolens prøver i 9. klasse og elever på skoler med en høj andel af ikke-vestlige elever. Afslutningsvis belyser kapitlet kriminalitet og børn med dømt forældre i de 12 parallelsamfund.

Det skal samtidig bemærkes, at parallelsamfund også anvendes mere bredt i den politiske debat. Hvor integrationsopgaven i parallelsamfund i dette kapitel skitseres som et spørgsmål, der særligt knytter sig til en given socioøkonomisk udvikling, så kan der også anlægges en forståelse af parallelsamfund, som i højere grad fokuserer på værdier og personlige overbevisninger, der står i kontrast til det omgivende samfund. Disse parametre bliver blandt andet belyst i Udlændinge- og Integrationsministeriets medborgerskabsundersøgelser, hvis resultater kan findes på: www.integrationsbarometer.dk.

4.2 Beskæftigelse fordelt på oprindelse og køn

I de 12 parallelsamfund har beboerne en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet end i resten af landet⁹. Forskellen er størst for beboere med dansk oprindelse og mindst for beboere med vestlig oprindelse. Kvinder med oprindelse i MENAPT-landene har den laveste beskæftigelsesfrekvens i parallelsamfundene, jf. figur 4.1.

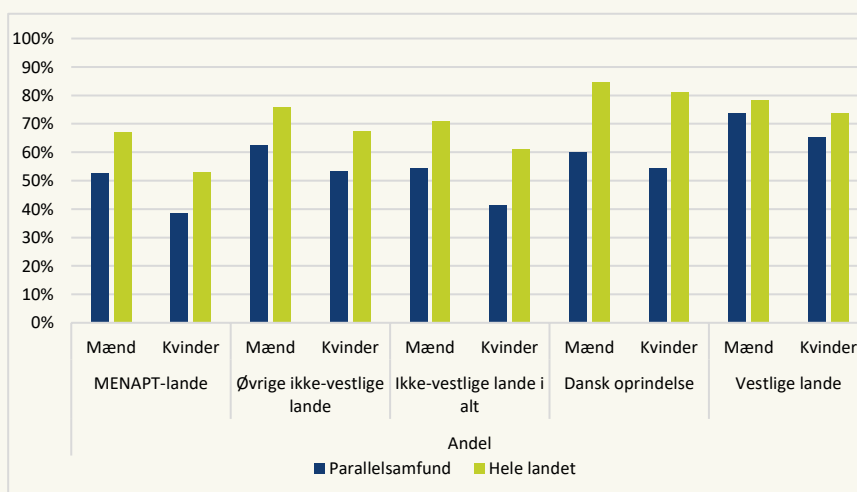
⁸ Vestlige lande omfatter: Alle EU-lande samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande omfatter: Alle øvrige lande. MENAPT-lande omfatter: Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Palæstina, Gaza, Vestbredden, Østjerusalem, Pakistan og Tyrkiet. Øvrige ikke-vestlige lande omfatter: Alle øvrige ikke-vestlige lande.

⁹ Beskæftigelsesfrekvensen opgøres for 25-64-årige på samme måde som i integrationsbarometer.dk, da en stor del af de 16-24-årige vil være i gang med en uddannelse.

I 2022 var 38 pct. af kvinderne med oprindelse i MENAPT-landene, der bor i de 12 parallelsamfund, i beskæftigelse, mens det var tilfældet for 53 pct. af mændene med samme oprindelse. I 2021 var de tilsvarende tal hhv. 36 pct. og 52 pct.

Blandt personer med oprindelse i vestlige lande og i øvrige ikke-vestlige lande var beskæftigelsesfrekvensen for mænd hhv. 74 pct. og 62 pct. og for kvinder hhv. 65 pct. og 53 pct. i 2022. For personer med dansk oprindelse var beskæftigelsesfrekvensen for mænd 60 pct. og for kvinder 54 pct. i 2022.

Figur 4.1
Beskæftigelsesfrekvens, fordelt på boligområde, køn og oprindelse, 25-64-årige, 2022 (pct.)

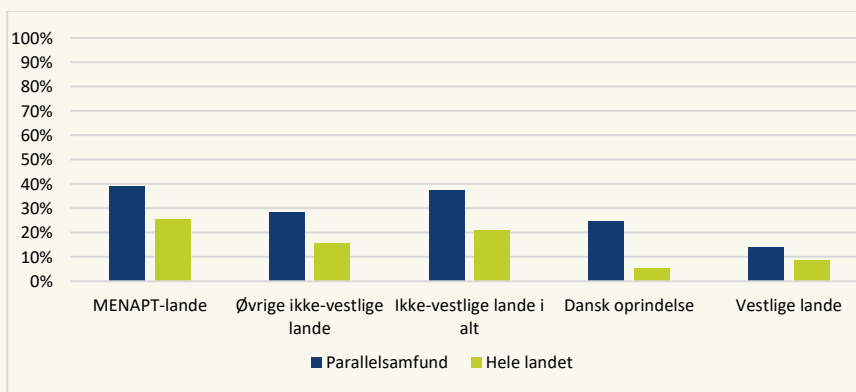
Kilde: Danmarks Statistik og Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger.

4.3 Børn med forældre uden beskæftigelse

Mange børn i de 12 parallelsamfund vokser op med forældre, der ikke har et arbejde. 39 pct. af børn med oprindelse i MENAPT-landene, 28 pct. af børn med oprindelse i øvrige ikke-vestlige lande og 25 pct. af børn med dansk oprindelse har ikke mindst én forælder, der er i beskæftigelse. For børn med vestlig oprindelse er andelen 14 pct. og dermed væsentlig lavere, jf. figur 4.2.

Figur 4.2

Andel hjemmeboende 0-15-årige, der ikke har mindst én forælder i beskæftigelse, fordelt på boligområde og oprindelse, 2022 (pct.)

Anm.: Der kan være tale om andre voksne end forældre.

Kilde: Danmarks Statistik og Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger.

4.4 Karakterer ved folkeskolens prøver i 9. klasse

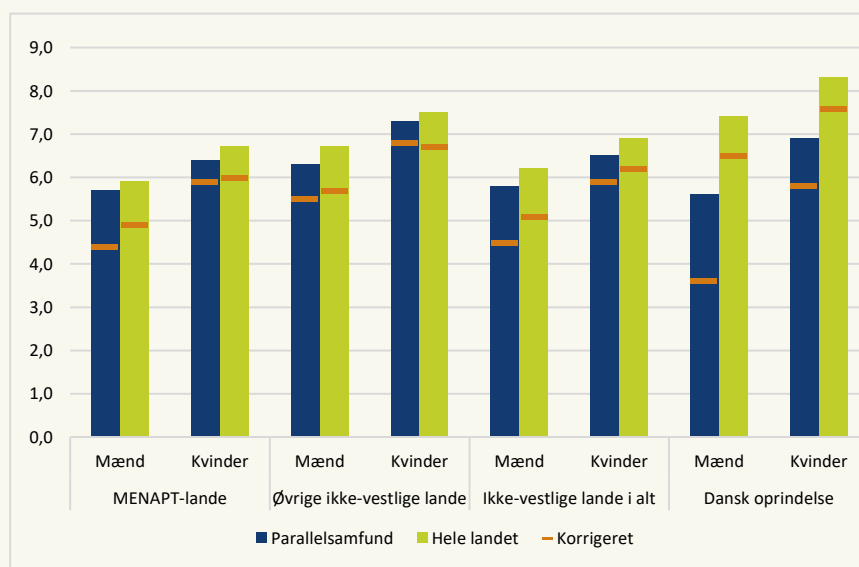
Karaktergennemsnittet ved folkeskolens bundne prøver i 9. klasse er lavere blandt eleverne i de 12 parallelsamfund end i hele landet. Det gælder især for elever med dansk oprindelse. Karaktergennemsnittet er lavest blandt drenge med dansk oprindelse og drenge med oprindelse i MENAPT-landene i parallelsamfundene, jf. figur 4.3.

Nogle elever afbryder undervisningen før folkeskolens bundne prøver i 9. klasse eller deltager ikke i alle prøverne. Der er derfor også vist et korrigeret karaktergennemsnit, der er markeret med en vandret streg i figures søjler. I det korrigerede karaktergennemsnit tildes disse elever karakteren -3 i hhv. alle prøverne og i de prøver, som de ikke har deltaget i.

Blandt drenge og piger med dansk oprindelse er der særligt stor forskel mellem de 12 parallelsamfund og hele landet på det korrigerede karaktergennemsnit.

Figur 4.3

Karaktergennemsnit for elever, der har deltaget i alle folkeskolens bundne prøver i 9. klasse, fordelt på boligområde, køn og oprindelse, skoleårene 2020/2021, 2021/2022 og 2022/2023, gennemsnit

Anm.: Det korrigerede karaktergennemsnit er karaktergennemsnittet korrigeret for, at elever, der har afbrudt undervisningen før folkeskolens bundne prøver i 9. klasse eller ikke har deltaget i en eller flere prøver, tildes karakteren -3 i hhv. alle prøverne og i de prøver, som de ikke har deltaget i.

Anm.: Afgangskaraktererne består af delvist ophøjede standpunktskarakterer som følge af COVID-19.

Anm.: Der er få observationer blandt elever med vestlig oprindelse. Denne gruppe bliver derfor ikke vist i figuren.

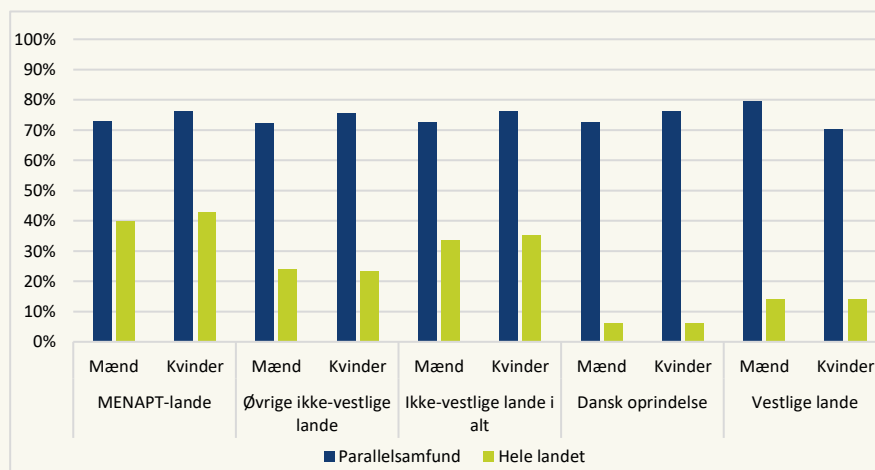
Kilde: Danmarks Statistik og Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger.

4.5 Elever på skoler med høj andel af ikke-vestlige elever

I de 12 parallelsamfund går en forholdsvis høj andel af eleverne i grundskoler, hvor mange elever har ikke-vestlig oprindelse, jf. figur 4.4. Den højeste andel ses blandt drenge med oprindelse i vestlige lande. 79 pct. af disse drenge går på skoler, hvor mindst 25 pct. af eleverne har ikke-vestlig oprindelse. Omvendt er det kun 6 pct. af drenge og piger med dansk oprindelse på landsplan, der går på skoler, hvor mindst 25 pct. af eleverne har ikke-vestlig oprindelse.

Figur 4.4

Andel i skole med mindst 25 pct. ikke-vestlige elever i 2022, 7-15 årige, der gik i skole (mindst 50 elever), fordelt på boligområde, køn og oprindelse, 1. januar 2022 (pct.)

Kilde: Danmarks Statistik og Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger.

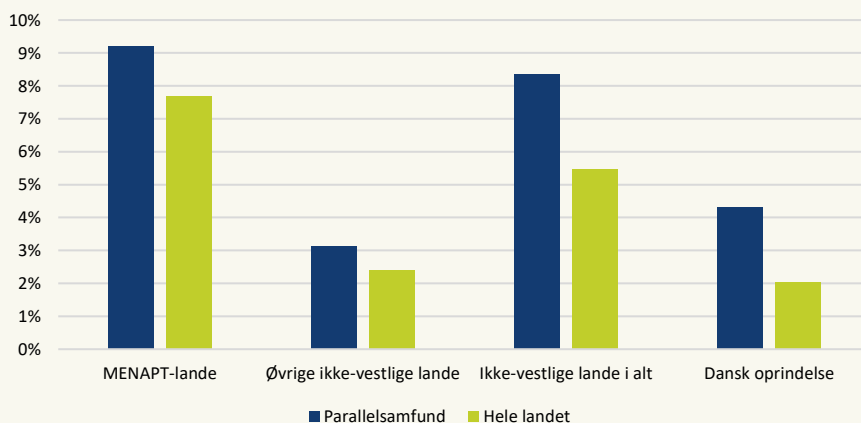
4.6 Kriminalitet

Figur 4.5 viser andelen af mænd, som er dømt for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven i 2022. Der er ikke vist tal for kvinder, hvor tallene er meget lave.

9 pct. af 15-29-årige mænd med oprindelse i MENAPT-landene i de 12 parallelsamfund er dømt for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven i 2022, mens det er 3 pct. og 4 pct. af hhv. mænd med oprindelse i øvrige ikke-vestlige lande og mænd med dansk oprindelse i parallelsamfundene. I landet som helhed er de tilsvarende tal hhv. 8 pct., 2 pct. og 2 pct.

Figur 4.5

Andel 15-29-årige mænd, som er dømt for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven, fordelt på boligområde og oprindelse, 2022 (pct.)

Anm.: Skalaen på venstre akse er ændret i forhold til de fleste andre figurer i kapitlet, som er 0-100 pct.

Anm.: Der er få observationer blandt mænd med vestlig oprindelse. Denne gruppe bliver derfor ikke vist i figuren.

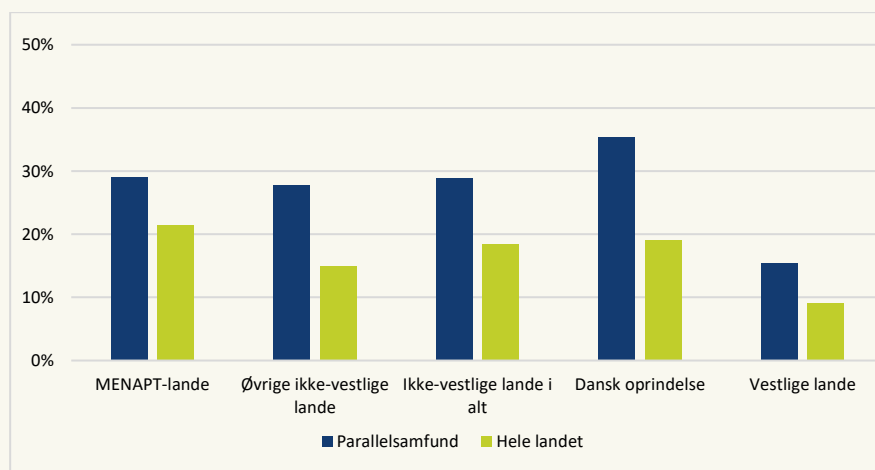
Kilde: Danmarks Statistik og Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger.

4.7 Børn med dømt forældre

35 pct. af hjemmeboende børn med dansk oprindelse i de 12 parallelsamfund har mindst én forælder, der er dømt for overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven, jf. figur 4.6. For børn med oprindelse i MENAPT-landene er det 29 pct. For børn med oprindelse i øvrige ikke-vestlige lande gælder det 28 pct., mens det gælder for 15 pct. af børnene med vestlig oprindelse. I hele landet er andelen lavere, især blandt børn med dansk oprindelse og børn med oprindelse i øvrige ikke-vestlige lande.

Figur 4.6

Andel 0-15-årige hjemmeboende børn med mindst én forælder, der er dømt for overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven, fordelt på boligområde og oprindelse, 2022 (pct.)

Anm.: Skalaen på venstre akse er ændret ift. de fleste andre figurer i kapitlet, som er 0-100 pct.

Anm.: Der kan være tale om andre voksne end forældre.

Kilde: Danmarks Statistik og Udlændinge- og Integrationsministeriets egne beregninger.

5. Udvikling på børne- og undervisningsområdet

5.1 Baggrund

Dette kapitel redegør for status på indsatser til bekæmpelse af parallelsamfund på børne- og undervisningsområdet. Kapitlet fokuserer på initiativer fra politiske aftaler fra 2018 indeholdende blandt andet bedre fordeling af børn i daginstitutioner, obligatorisk læringstilbud for 1-årige, konsekvent indgriben over for folkeskoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner med vedvarende dårlige resultater, styrket forældreansvar og obligatoriske sprogrøver.

5.2 Dagtilbudsområdet

5.2.1 Bedre fordeling af børn i daginstitutioner

Det er besluttet, at kommunerne skal sikre en bedre fordeling af børn i daginstitutioner, sådan at der årligt højst må optages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i alle daginstitutioner, jf. dagtilbudslovens § 26 a stk. 1-10. Tabel 5.1 viser en opgørelse over antallet af kommunale og selvejende daginstitutionsenheder i kommuner med udsatte boligområder fordelt på andel indskrevne børn med bopæl i udsatte boligområder i 2020 til 2022. Det skal bemærkes, at antallet af daginstitutionsenheder i 2022 ikke er direkte sammenligneligt med antallet af daginstitutionsenheder i 2020 og 2021, da datagrundlaget for opgørelsen i 2022 er forbedret. Forbedringen har alt andet lige trukket ned i det opgjorte antal af daginstitutionsenheder.

I 2022 var der 23 daginstitutioner, hvor andelen af de indskrevne børn, som var bosat i et udsat boligområde, udgjorde mellem 10 og 30 pct. I 2020 og 2021 var der 25 daginstitutioner, som havde mellem 10 og 30 pct. indskrevne børn, som var bosat i udsat boligområde. Ca. 2 pct. af daginstitutionerne i kommuner med udsatte boligområder havde i alle tre år mellem 10 og 30 pct. indskrevne børn fra udsatte boligområder. Endvidere var der i 2022 41 daginstitutioner, hvor mere end 30 pct. af de indskrevne børn var bosat i udsat boligområde¹⁰. Dette er lavere sammenlignet med 2020 og 2021, hvor hhv. 49 og 48 daginstitutioner havde mere end 30 pct. indskrevne børn, som var bosat i et udsat boligområde. Ca. 4 pct. af daginstitutionerne i kommuner med udsatte boligområder havde i alle tre år mere end 30 pct. indskrevne børn fra udsatte boligområder.

¹⁰ Kommunerne kunne i perioden fra 1. januar 2019 og frem til juni 2020 søge dispensation fra reglen om at kommunerne højst må optage 30 pct. børn fra udsatte boligområder i en daginstitution. Muligheden for dispensation blev fjernet i juni 2020. Mange af dispensationerne udløber ved udgangen af 2024.

Tabel 5.1**Antal enheder fordelt på andelen af de indskrevne børn, som er bosat i et udsat boligområde, 2020-2022**

	2020	2021	2022
Under 10 pct.	1.112	1.113	1.107
10-30 pct.	25	25	23
Over 30 pct.	49	48	41
<i>Heraf med dispensation fra reglerne</i>	36	35	25
I alt	1.186	1.186	1.171

Anm.: Opgørelsen omfatter 12 kommuner med boligområder, der er defineret som udsatte både i 2020, 2021 og 2022. Opgørelsen dækker over børn, som er indskrevet i kommunale og selvejende daginstitutioner d. 30. september i det pågældende år. Desuden dækker opgørelsen over børn, som pr. 30. september det pågældende år havde folkeregisteradresse i udsat boligområde, jf. listen over udsatte boligområder som var gældende, dvs. listen offentliggjort d. 1. december det foregående år. En enhed i 2020 og 2021 er defineret ud fra dennes adresse (vejnavn, husnummer og -bogstav) i den enkelte kommune, hvorfor det samlede antal enheder kan afvige fra antal enheder opgjort af Danmarks Statistik (tabel BOERN4). I 2022 er datagrundlaget forbedret ved i videst muligt omfang at definere en enhed ud fra anvisningsenhedsniveau i Styrelsen for It og Lærings Dagtilbudsregister. Dette har alt andet lige reduceret det opgjorte antal af kommunale og selvejende daginstitutionsenheder fra 2021 til 2022.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik, Social- og Boligstyrelsen samt Styrelsen for It og Lærings Dagtilbudsregister.

Tabel 5.2 viser de daginstitutionsenheder, som i perioden fra 2020 til 2022 havde over 30 pct. børn fra udsatte boligområder, fordelt på andelen af det samlede antal indskrevne børn i daginstitutionsenheden, som udgøres af børn fra udsatte boligområder.

Tabel 5.2**Antal enheder fordelt på andel af indskrevne børn, som er bosat i udsatte boligområder, 2020-2022**

	30-50 pct.	50-70 pct.	70-90 pct.	90-100 pct.	Antal enheder med mindst 30 pct. børn fra udsatte boligområder
2020	14	14	17	4	49
2021	16	19	10	3	48
2022	22	9	9	1	41

Anm.: Opgørelsen omfatter 12 kommuner med boligområder, der er defineret som udsatte i både 2020, 2021 og 2022. Opgørelsen dækker over børn, som er indskrevet i kommunale og selvejende daginstitutioner d. 30. september i det pågældende år. Desuden dækker opgørelsen over børn, som pr. 30. september det pågældende år havde folkeregisteradresse i udsat boligområde, jf. listen over udsatte boligområder som var gældende, dvs. listen offentliggjort d. 1. december det foregående år. En enhed i 2020 og 2021 er defineret ud fra dennes adresse (vejnavn, husnummer og -bogstav) i den enkelte kommune, hvorfor det samlede antal enheder kan afvige fra antal enheder opgjort af Danmarks Statistik (tabel BOERN4). I 2022 er datagrundlaget forbedret ved i videst muligt omfang at definere en enhed ud fra anvisningsenhedsniveau i Styrelsen for It og Lærings Dagtilbudsregister. Dette har alt andet lige reduceret det opgjorte antal af kommunale og selvejende daginstitutionsenheder fra 2021 til 2022.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik, Social- og Boligstyrelsen samt Styrelsen for It og Lærings Dagtilbudsregister samt.

5.2.2 Obligatorisk læringstilbud for 1-årige i udsatte boligområder

1-årige i udsatte boligområder har siden 1. januar 2019 skulle optages i et obligatorisk læringstilbud, hvis de ikke allerede er optaget i et dagtilbud, jf. dagtilbudslovens § 44 a. Som følge af reglerne er kommunerne forpligtet til at oplyse forældre i udsatte boligområder om, at barnet skal optages i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen, når barnet fylder 1 år, hvis forældrene ikke indskrives barnet i et dagtilbud, eller forældrene selv forestår en tilsvarende indsats i hjemmet. Det obligatoriske læringstilbud er ikke i sig selv et dagtilbud, men læringstilbuddet foregår i et dagtilbud.

Børne- og Undervisningsministeriet er ikke i besiddelse af data om antal børn, der er indskrevet i et obligatorisk læringstilbud, da kommunerne ikke indberetter data herom. Derfor viser tabel 5.3 i stedet andelen af indskrevne 1-årige børn i dagtilbud med bopæl i udsatte boligområder hhv. før loven om obligatorisk læringstilbud trådte i kraft i 2019 og efter. Andelen af indskrevne 1-årige børn i dagtilbud er steget fra 71 pct. i 2018 til 83 pct. i 2022, jf. tabel 5.2. Dog er andelen af indskrevne 1-årige børn i dagtilbud med bopæl i udsatte boligområder faldet med 7 pct. point fra 2021 til 2022.

Opgørelsen er behæftet med en vis usikkerhed, da det ikke er muligt i data at udlede, hvorvidt børn indskrevet i dagtilbud er indskrevet i henhold til reglerne om obligatoriske læringstilbud. Stigningen i antal indskrevne vil således også omfatte børn, der er indskrevet i obligatorisk læringstilbud.

Tabel 5.3

Andel 1-årige bosat i et udsat boligområde, som er indskrevet i en daginstitution, 2018-2022

	Andel indskrevne 1-årige børn i dagtilbud (pct.)
2018	71
2019	73
2020	89
2021*	90
2022*	83

Anm.: I opgørelsen indgår børn, der var 1 år d. 30. september i tællingsåret. Personer, hvis alder ikke kendes, indgår ikke i opgørelsen. Tabellen er opgjort på baggrund af 1-årige som d. 30. september i tællingsåret boede i et udsat boligområde, som havde været på listen over udsatte boligområder i alle fem år, dvs. i periode fra 2018 til 2022. Der er 16 boligområder, som har været på listen over udsatte boligområder alle fem år. Opgørelsen dækker over børn, som er indmeldte i en kommunal, selvejende eller privat daginstitution eller kommunal dagpleje. I opgørelsen indgår ikke pasning af eget barn eller privat pasning.

*I 2021 og 2022 indgår kun indskrevne børn i privatinstitutioner, hvis privatinstitutionens beliggenhedskommune og barnets bopælskommune er den samme.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik samt Social- og Boligstyrelsen.

Stigningen i andelen af indskrevne 1-årige børn i dagtilbud med bopæl i udsatte boligområder hhv. før loven om obligatorisk læringstilbud trådte i kraft i 2019 og efter kan blandt andet være en konsekvens af reglerne om obligatorisk læringstilbud, men det kan ikke alene tilskrives reglerne om obligatorisk læringstilbud.

5.3 Undervisningsområdet

5.3.1 Årligt tilsyn med parallelsamfundsproblematikker

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har gennemført det årlige tilsyn med parallelsamfundsproblematikker på folkeskoler og ungdomsuddannelser som en del af styrelsens risikobaserede kvalitetstilsyn. I tilsynet for skoleåret 2022/23 skilte 49 folkeskoler, to gymnasiale afdelinger og syv erhvervsuddannelsesinstitutioner sig ud på de fastlagte grænseværdier for indikatorerne for mulige parallelsamfundsproblematikker. Efter nærmere analyse og anmodning om redegørelser fra kommuner og institutioner samt møder med alle relevante kommuner på folkeskoleområdet udtog styrelsen i foråret 2023 fire folkeskoler til tilsyn. Ingen erhvervsuddannelsesinstitutioner eller gymnasiale afdelinger blev udtaget. Alle skoler og institutioner udtaget til tilsyn tilbydes rådgivningsforløb. På folkeskole- og erhvervsuddannelsesområdet er der også blevet tilbudt rådgivning til enkelte skoler/institutioner, der ikke er udtaget i tilsyn. Næste runde af styrelsens tilsyn med parallelsamfundsproblematikker er igangsat ultimo 2023/primus 2024 med henblik på vurdering af udtag af skoler, afdelinger og institutioner til tilsyn i 1. halvår 2024. STUK laver i 2023/24 en opfølgning på, om der er behov for justeringer af indikatorerne i tilsynet, hvilket følger af den politiske aftale *Aftale om delaftale på undervisningsområdet om at bekæmpe parallelsamfund* af 9. maj 2018.

5.3.2 Styrket forældreansvar

Tilfælde af ulovligt fravær over 15 pct.

Antal elever i folkeskolen med ulovligt fravær på mindst 15 pct. er for tre ud af fire kvartaler i skoleåret 2022/23 en smule højere end i skoleåret 2021/22. For skoleåret samlet set er der også flere elever, som har haft 15 pct. eller mere ulovligt fravær. Niveauet er dog fortsat væsentligt lavere end i skoleåret 2018/19, jf. tabel 5.4.

Figur 5.4
Antal elever med ulovligt fravær over 15 pct., hele landet, 2018/2019-2022/2023

Skoleår	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	Samlet antal unikke elever med ulovligt fravær	Samlet antal unikke elever
2018/19	3.779	4.178	5.997	6.326	12.789	503.970
2019/20	2.901	3.065	2.602	6.057	10.687	514.454
2020/21	2.971	3.753	5.307	4.066	10.639	502.845
2021/22	2.616	3.636	4.344	4.371	9.506	501.168
2022/23	2.771	3.519	4.526	4.661	9.787	497.041

Anm.: Data er opgjort for folkeskoler og dækker elever i årgangsdelte normalklasser og specialklasser. Antal elever med 15 pct. ulovligt fravær eller mere er udregnet pba. elevens samlede antal ulovlige fraværsdage i perioden divideret med samlede antal skoledage i perioden.

Fra 1. kvartal 2020 frem til 2. kvartal 2021 kan omstændigheder knyttet til COVID-19 have haft betydning for såvel registrering af elevfravær som faktisk elevfravær grundet hjemsendelser af landets skoleelever. Elevfraværet i denne periode bør derfor tolkes med forbehold herfor.

Det samlede antal unikke elever med ulovligt fravær i skoleåret er mindre end summen på tværs af skoleårets fire kvartaler. Det skyldes, at samme elev kan gå igen i flere kvartaler.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Den planlagte lovrevision af reglerne om styrket forældreansvar forventes gennemført i indeværende folketingsår 2023/24.

5.3.3 Obligatoriske sprogrøver

Gennemførelse af sprogrøver i skoleåret 2022/23

Fra og med skoleåret 2019/20 er der indført obligatoriske sprogrøver på grundskoler (og afdelinger heraf), hvor mere end 30 pct. af eleverne er bosat i boligområder, der inden for de seneste tre år har været på Social-, Bolig- og Ældreministeriets liste over udsatte boligområder. For skoleåret 2022/23 er der indberettet oplysninger om obligatoriske sprogrøver fra 20 skoler. På disse skoler aflagde 817 elever på tværs af alle klassetrin ét eller flere sprogrøveforsøg. De 20 skoler omfatter 15 folkeskoler og fem fri- og privatskoler. Ud af disse gennemførte 18 skoler også obligatoriske sprogrøver i skoleåret 2021/22, mens de sidste to skoler afholdt i 2020/21.

Da der er forskel på årsagen til aflæggelse af sprogrøve i henholdsvis børnehaveklasse og 1.-9. klasse, præsenteres tallene særskilt for børnehaveklasse og dernæst for 1.-9. klasse.

I børnehaveklassen blev 89 pct. af de 607 elever, som aflagde mindst ét sprogrøveforsøg, vurderet spropparate i løbet af skoleåret, jf. tabel 5.5.

Tabel 5.5

Oversigt over antal (andel) prøver, elever, spropparate elever, oprykkere og omgængere for børnehaveklassen, 2019/2020-2022/2023

Skoleår	Antal sprogrøveforsøg	Antal elever med min. et sprogrøveforsøg	Antal elever vurderet spropparate	Antal elever, der rykkede op	Antal elever, der gik om
2019/20	1.608	1.133	1.009 (89 pct.)	1.086 (96 pct.)	47 (4 pct.)
2020/21	1.272	863	777 (90 pct.)	823 (95 pct.)	40 (5 pct.)
2021/22	1.126	821	742 (90 pct.)	787 (96 pct.)	34 (4 pct.)
2022/23	841	607	541 (89 pct.)	575 (95 pct.)	32 (5 pct.)

Anm.: Antal elever i børnehaveklassen, der rykkede op, og antal elever, der gik om, summerer til det samlede antal elever, der aflagde mindst ét sprogrøveforsøg. Der er elever, som er vurderet spropparate, men som alligevel er omgængere i skoleåret 2022/23.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Eleverne i børnehaveklassen har tre obligatoriske prøveforsøg og et fjerde frivilligt forsøg til at blive vurderet spropparate ved sprogrøven inden påbegyndelse af 1. klasse. Vurderes en elev spropparat ved et forsøg, skal eleven ikke gennemføre yderligere forsøg¹¹. Hvis en elev i børnehaveklassen ikke vurderes spropparat ved et sprogrøveforsøg, skal eleven deltage i det efterfølgende forsøg. Vurderes eleven ikke spropparat ved det tredje obligatoriske eller

¹¹ Derudover skal skolen iværksætte en række understøttende indsatser (sprogstimuleringsforløb og forældreinddragelse) forud for det næste sprogrøveforsøg.

fjerde frivillige sprogprøveforsøg, skal eleven som udgangspunkt igen undervises i børnehaveklassen i det efterfølgende skoleår. Af de 607 elever, der har gennemført mindst ét sprogprøveforsøg i børnehaveklassen i 2022/23, blev 76 pct. vurderet sprogpåparate efter første forsøg, jf. tabel 5.6.

Tabel 5.6

Antal (andel) sprogpåparate og ikke-sprogpåparate elever fordelt på sprogprøveforsøg samt antal afholdte sprogprøver i børnehaveklassen, 2022/2023

Sprogprøveforsøg	Første forsøg	Andet forsøg	Tredje forsøg	Fjerde forsøg (frivilligt)
Antal sprogpåparate	464 (76 pct.)	39 (6 pct.)	37 (5 pct.)	*
Antal ikke sprogpåparate	143 (24 pct.)	97 (16 pct.)	46 (8 pct.)	*
Antal afholdte sprogprøver	607	136	83	15

Anm.: Andel sprogpåparate og ikke-sprogpåparate elever er udregnet ud af det samlede antal elever i børnehaveklassen, som har taget mindst ét sprogprøveforsøg i skoleåret 2022/23 (dvs. 607 elever). Ved det fjerde sprogprøveforsøg er fordelingen af sprogpåparate og ikke-sprogpåparate elever ikke vist af hensyn til diskretionering. Det samlede antal elever, der blev vurderet sprogpåparate ved første, andet, tredje eller fjerde forsøg, udgør 541 elever i skoleåret 2022/23 svarende til 89 pct. af alle elever med mindst ét sprogprøveforsøg.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

I 1.-9. klasse blev 81 pct. af de 210 elever, som aflagde mindst ét sprogprøveforsøg, vurderet sprogpåparate i løbet af skoleåret 2022/23¹². 94 pct. af de elever, der tog mindst ét sprogprøveforsøg, er rykket et klasstrin op, jf. tabel 5.7.

Tabel 5.7

Oversigt over antal (andel) prøver, elever, sprogpåparate, oprykkere og omgængere på 1.-9. klasstrin, 2019/2020-2022/2023

Skoleår	Sprogprøveforsøg	Antal elever med min. ét sprogprøveforsøg	Antal elever vurderet sprogpåparate	Antal elever, der rykkede op	Antal elever, der gik om
2019/20	1.066	760	634 (83 pct.)	756 (99 pct.)	4 (1 pct.)
2020/21	878	564	477 (85 pct.)	556 (99 pct.)	8 (1 pct.)
2021/22	410	256	237 (93 pct.)	242 (95 pct.)	14 (5 pct.)
2022/23	424	210	171 (81 pct.)	197 (94 pct.)	13 (6 pct.)

Anm.: Antal elever i 1.-9. klasse, der rykkede op, og antal elever, der gik om, summerer til antal elever i alt, der aflagde mindst ét sprogprøveforsøg.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Omfattede elever i 1.-9. klasse har fire obligatoriske sprogprøveforsøg til at blive vurderet sprogpåparat inden påbegyndelse af næste klasstrin. Vurderes eleven sprogpåparat ved et

¹² En elev i 1.-9. klasse skal vurderes sprogpåparat ved den obligatoriske sprogprøve, enten hvis skolelederen vurderer, at eleven ikke længere har behov for at modtage undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende" eller inden udgangen af det fjerde skoleår, hvor eleven har modtaget undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende". Dette eventuelt efter først at have modtaget basisundervisning i dansk som andetsprog i to år.

sprogprøveforsøg, skal eleven ikke gennemføre yderligere sprogprøveforsøg¹³. Af de 210 elever, der har gennemført mindst et sprogprøveforsøg i 1.-9. klasse, blev 48 pct. vurderet sprogpåparate efter første forsøg, jf. tabel 5.8.

Tabel 5.8

Antal (andel) sprogpåparate og ikke-sprogpåparate elever fordelt på sprogprøveforsøg og klassetrin på 1.-9. klassetrin, 2022/2023

Klassetrin		Første forsøg	Andet forsøg	Tredje forsøg	Fjerde forsøg
1.-3. kl.	Antal sprogpåparate	6	*	*	*
	Antal ikke-sprogpåparate	24	23	21	11
4.-6. kl.	Antal sprogpåparate	81	29	18	6
	Antal ikke-sprogpåparate	69	39	21	12
7.-9. kl.	Antal sprogpåparate	13	9	4	*
	Antal ikke-sprogpåparate	17	8	4	4
Antal sprogpåparate elever i alt		100 (48 pct.)	39 (19 pct.)	24 (11 pct.)	8 (4 pct.)
Antal ikke-sprogpåparate elever i alt		110 (52 pct.)	70 (33 pct.)	46 (22 pct.)	27 (13 pct.)
Antal elever i alt		210	109	70	35

Anm.: Ved sprogprøveforsøg 2, 3 og 4 er der på visse klassetrin færre end tre elever, som er vurderet sprogpåparate, hvorfor antal sprogpåparate ikke er fordelt på de enkelte klassetrin af hensyn til diskretionering. Det samlede antal elever, der blev vurderet sprogpåparate ved første, andet, tredje eller fjerde forsøg, udgør 171 elever i skoleåret 2022/2023 svarende til 81 pct. af alle elever med mindst ét sprogprøveforsøg.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Over de fire skoleår, hvor de obligatoriske sprogprøver er afholdt, er der færre og færre skoler, som gennemfører obligatoriske sprogprøver. Det skyldes, at antallet af udsatte boligområder har været faldende gennem perioden. I 2019/20 var 40 skoler på den vejledende liste over skoler, som skal afholde sprogprøver, mens der i 2022/23 var 20 skoler på den vejledende liste.

Ud af de 20 skoler på den vejledende liste i 2022/23, er der en skole, som er ophørt, mens en skole ikke har levet op til kravet om obligatoriske sprogprøver. Der er to skoler, der ikke fremgår af den vejledende liste, som har afholdt sprogprøver.

Andelen af elever, der vurderes sprogpåparate, og andelen af elever, der rykker et klassetrin op i skoleåret 2022/23, er på niveau med tidligere skoleår for elever i børnehaveklassen, jf. tabel 5.5. Andelen af elever, der vurderes sprogpåparate på 1.-9. klassetrin, er lavere i skoleåret 2022/23 sammenlignet 2021/22 og på niveau med både 2019/20 og 2020/21, jf. tabel 5.7. Den planlagte lovrevision af reglerne om de obligatoriske sprogprøver forventes gennemført i folketingsåret 2023/24.

¹³ Vurderes eleven ikke sprogpåparat efter fjerde sprogprøveforsøg, skal eleven undervises på det pågældende klassetrin igen i det efterfølgende skoleår og fortsætte med at modtage undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende". En elev kan dog kun samlet gå ét klassetrin om fra børnehaveklasse til 9. klasse på grund af ikke at være vurderet sprogpåparat.

6. Udvikling på Justitsministeriets område

6.1 Baggrund

Kapitlet har til formål at give en status på de indsatser, der er iværksat på Justitsministeriets område i forbindelse med den tidligere VLAK-regerings udspil "Et Danmark uden parallelsamfund" fra marts 2018. Kapitlet giver derudover et indblik i udvalgte initiativer i flerårsaftalen for politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023, som bl.a. er relevante i forhold til indsatsen for at forebygge og nedbryde parallelsamfund. Med finansloven for 2024 blev det besluttet at videreføre initiativerne i flerårsaftalen i 2024.

6.2 En status på tidligere iværksatte initiativer

I det følgende gives en status på de initiativer på Justitsministeriets område, som udspringer af VLAK-regeringens udspil "Et Danmark uden parallelsamfund" fra marts 2018. Det drejer sig om følgende initiativer:

1. Hårdere kurs over for vold i hjemmet.
2. Styrket politiindsats i særligt udsatte boligområder.
3. Højere straffe i bestemte områder (skærpet straf-zone).
4. Skærpet straf for ledende medarbejderes pligtforsømmelse i offentlig tjeneste eller hverv.
5. Kriminalisering af genopdragelsesrejser, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare.

For en nærmere beskrivelse af de enkelte initiativers indhold og regelgrundlag henvises der til pkt. 5.2. i parallelsamfundsredegørelsen fra 2021.

6.2.1 Hårdere kurs over for vold i hjemmet

Med en lovændring fra 2018 blev straffen for gentagen simpel vold i nære relationer skærpet ved at indsætte en ny bestemmelse i straffelovens § 244, stk. 2.

Det fremgår af parallelsamfundsredegørelsen fra 2023, at der er rejst tiltale eller indsendt retsmødebegæring (fordi det blev vurderet, at sagen kunne afgøres som en tilståelsessag) for overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 2, i 373 sager, siden bestemmelsen trådte i kraft den 1. juli 2018 og frem til den 24. januar 2023.

En ny opgørelse viser, at der i perioden fra den 24. januar 2023 til den 12. januar 2024 er rejst tiltale eller sendt en retsmødebegæring til retten for overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 2, i 71 sager. Det vil sige, at der i alt er rejst tiltale eller sendt en retsmødebegæring i retten for overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 2, i 444 sager, siden bestemmelsen trådte i kraft og frem til den 12. januar 2024. Fire af sagerne er dog efterfølgende blevet trukket tilbage fra retten og påtaleopgivet.

Statsadvokaten i København har oplyst, at statsadvokaten pr. 12. januar 2024 har kendskab til 24 sager, som er endeligt afgjort af Østre Landsret, siden bestemmelsen trådte i kraft den 1. juli 2018. I 16 sager skete der hel eller delvis domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 2, i tre sager henførtes forholdene til straffelovens § 244, stk. 1, og i én sag skete der frifindelse. Derudover er fire sager afgjort ved ankefrafald. Endelig har statsadvokaten pr. 12. januar 2024 kendskab til 20 verserende ankesager, som afventer hovedforhandling, og hvor landsretten skal tage stilling til straffelovens § 244, stk. 2.

Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at statsadvokaten pr. 12. januar 2024 har kendskab til 37 ankesager, som vedrører straffelovens § 244, stk. 2. Seks sager er fortsat verserende, mens de 31 øvrige sager er endeligt afgjort, to sager ved ankefrafald og 29 sager af landsretten, herunder én sag, hvor byrettens frifindelse for § 244, stk. 2, ikke var omfattet af anken. Det bemærkes, at anklagemyndigheden i én af sagerne for landsretten berigtigede tiltalen, således at forholdene i stedet blev henført under straffelovens § 244, stk. 1.

Det bemærkes, at opgørelserne af antallet af sager er forbundet med en vis usikkerhed, idet tallene beror på manuelle søgninger i politiets og anklagemyndighedens systemer og på embedernes umiddelbare kendskab til relevante sager.

For en gennemgang af retspraksis vedrørende straffelovens § 244, stk. 2, henvises til pkt. 5.3.1. i parallelsamfundsredegørelsen fra 2020.

6.2.2 Styrket politiindsats i særligt udsatte boligområder

Politiet har siden 2011 årligt udpeget særligt udsatte boligområder (SUB-områder) ud fra en politifaglig vurdering af, hvilke boligområder der er mest belastede af kriminalitet, uorden og/eller utryghedsskabende adfærd.

I 2023 har politiet udpeget 18-SUB-områder, hvilket er ét mere end i 2022, hvor der var udpeget 17 SUB-områder.

Som led i aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 (flerårsaftalen) er det besluttet, at der skal gennemføres en markant reduktion og reform af Rigspolitiet med henblik på styrkelse af det lokale politiarbejde i politikredsene, hvilket også skal give de lokale politidirektører et større ansvar for de ledelsesmæssige prioriteringer samt opgaveløsningen og realiseringen af politiets mål. Forligskredsen er således bl.a. blevet enige om, at der ikke længere skal være måltal for, hvor ofte politiet skal anvende mobile politistationer. Med finansloven for 2024 blev det besluttet at videreføre initiativerne i flerårsaftalen i 2024.

I den seneste tryghedsundersøgelse fra Justitsministeriet, som vedrører 2023, angiver 70 pct. af borgerne i SUB-områderne, at de grundlæggende føler sig trygge i deres nabolag. I resten af Danmark angiver 88 pct. af borgerne, at de grundlæggende føler sig trygge i deres nabolag. Det er desuden en større andel af borgerne i SUB-områderne end i resten af Danmark, der føler sig utrygge på bestemte typer af steder i deres nabolag, bl.a. på gaden, på stier, på pladser og torve samt i grønne områder, parker og på legepladser. Samtidig er det en større andel af borgerne i SUB-områderne end i resten af Danmark, der angiver, at de har oplevet bl.a. rocker- og bandeaktivitet, personfarlig kriminalitet og grupper af børn og unge, der hænger ud, i nabolaget.

Politikredsene har fokus på de særlige problemstillinger, der knytter sig til SUB-områder, og håndteringen af disse udfordringer indgår i politikredsenes prioriteringer. Der er store variationer i de udpegede SUB-områder i forhold til problemernes karakter og udvikling, og derfor er politiets indsatser tilpasset, således at de adresserer områdernes individuelle udfordringer i forhold til f.eks. tryghed, kriminalitet og/eller utryghedsskabende hændelser.

Politikredsene har en bred vifte af indsatser i SUB-områderne. Lokalpolitiets indsatser i SUB-områderne hviler i udgangspunktet på principperne fra "community policing". Det vil sige, at indsatserne har et særligt fokus på synlighed og tilgængelighed, samarbejde med borgere, foreninger og professionelle aktører, og at de tager afsæt i en såkaldt problemorienteret tilgang, hvor en dybere forståelse af problemet går forud for valget af indsats.

Ud over et velfungerende lokalpoliti, er et stærkt tværsektorielt samarbejde et centralt element i den forebyggende indsats i SUB-områder. De primære samarbejdspartnere er politiet og kommunen (SSP-samarbejdet dækker således også alle SUB-områder), men derudover er der samarbejdsflader til bl.a. boligorganisationer, frivillige foreninger (såsom sportsklubber) og det lokale erhvervsliv. Desuden er der i nogle SUB-områder også eksempler på indsatser med et særligt fokus på beboerinddragelse.

Politikredsene har særligt fokus på indsatser rettet mod bekæmpelse af rockere og bander og den organiserede kriminalitet i SUB-områderne. Der er derfor bl.a. fokus på anvendelse af zone- og opholdsforbud som et værktøj i den tryghedsskabende og forebyggende indsats. Derudover er der også indsatser rettet mod banderekuttering, f.eks. ved at politiet gennemfører præventive samtaler med unge, der potentielt er i risiko for rekruttering til organiseret kriminalitet. Endvidere er der også forebyggende indsatser med fokus på unge, der har udvist risikoadfærd.

Politiet arbejder målrettet med den nære forebyggelse og synlighed i områderne, bl.a. ved at færdes til fods og på cykel, ligesom der anvendes mobile politistationer.

6.2.3 Højere straffe i bestemte områder (skærpet straf-zone)

Der har i 2023 været etableret fire strafskærpselszoner, hvoraf én zone blev oprettet i tilknytning til et SUB-område. Der er i 2023 ikke rejst sigtelser for strafbare forhold begået i en strafskærpselszone tilknyttet et SUB-område.

6.2.4 Skærpet straf for ledende medarbejderes pligtforsømmelse i offentligt tjeneste eller hverv

Politiets Sagsstyringssystem (POLSAS) indeholder ikke en gerningskode, som alene omhandler straffelovens § 156, stk. 2, eller § 157, stk. 2, og derfor er det ikke ved elektronisk datatræk muligt at indhente oplysninger om antallet af straffesager, hvor bestemmelserne er anvendt.

POLSAS indeholder imidlertid en gerningskode (70591), som omhandler både straffelovens § 156, stk. 1, og stk. 2, samt en gerningskode (70595), som omhandler både straffelovens § 157, stk. 1, og stk. 2. Rigsadvokaten har på den baggrund ved elektronisk datatræk indhentet oplysninger om antallet af sager registreret med disse gerningskoder med gerningstidspunkt fra 2019 til og med 2023.

Af tabel 6.1. fremgår antallet af fældende afgørelser vedrørende overtrædelse af straffelovens § 156 og § 157 med gerningstidspunkt fra 2019 til og med 2023.

Tabel 6.1

Antal fældende afgørelser vedrørende overtrædelse af straffelovens § 156 og § 157 i 2019-2023

Paragraf	Gerningskode	Gerningstekst	2019	2020	2021	2022	2023
§ 156	70591	Pligtforsømmelse i offentligt hverv	1	2	0	4	1
§ 157	70595	Skødesløshed i offentligt hverv	5	4	11	9	16

Anm.: Opgørelserne er baseret på tal fra POLSAS. Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistik-system. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer. En sag er i tabellen defineret som ét forhold, som er opgjort efter, hvor mange personer pr. journalnummer, der er blevet dømt. Afgørelser er opgjort efter seneste afgørelse, hvortil afgørelsen kan være anket i mellemtiden. Data er opdateret den 6. januar 2024.

Kilde: Rigsadvokaten.

Det skal bemærkes, at data i tabel 6.1. i tidligere redegørelser om parallelsamfund har været opgjort på opgørelsesår, mens data i tabel 6.2. har været opgjort på afgørelsesår. For at skabe ensartethed har Rigsadvokaten i dette års redegørelse trukket data i begge tabeller efter afgørelsesåret. Opgørelsen i tabel 6.1. afviger derfor fra tidligere redegørelser.

6.2.5 Kriminalisering af genopdragelsesrejser, der bringer barnets sundhed eller udvikling i fare

Rigsadvokaten har i en Rigsadvokatmeddelelse fastsat retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af sager om udlandsophold, som bringer et barns sundhed eller udvikling i alvorlig fare, jf. straffelovens § 215 a. I retningslinjerne beskrives, hvilke forhold og overvejelser anklagemyndigheden skal være opmærksom på ved behandlingen af sådanne sager, herunder hvilke forhold der har betydning for straffastsættelsen.

Af tabel 6.2. fremgår antallet af sigtelser, tiltaler og fældende afgørelser for overtrædelse af straffelovens § 215 a i 2019-2023.

Tabel 6.2

Antal sigtelser, tiltaler og fældende afgørelser for overtrædelse af straffelovens § 215 a i 2019-2023

Antal sigtelser

Paragraf	Gerningskode	Gerningstekst	2019	2020	2021	2022	2023
§ 215 a	72153	Bortsendelse af barn til udlandet, fare for sundhed/udvikling	7	1	2	12	4

Antal tiltaler

Paragraf	Gerningskode	Gerningstekst	2019	2020	2021	2022	2023
§ 215 a	72153	Bortsendelse af barn til udlandet, fare for sundhed/udvikling	1	5	2	10	0

Antal fældende afgørelser

Paragraf	Gerningskode	Gerningstekst	2019	2020	2021	2022	2023
§ 215 a	72153	Bortsendelse af barn til udlandet, fare for sundhed/udvikling	0	2	0	1	11

Anm.: Opgørelserne er baseret på tal fra POLSAS. Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer. Sigtelser, tiltaler og afgørelser er opgjort efter antal forhold og er opgjort efter hhv. sigtelsesår, tiltaleår og afgørelsesår. Det vil sige, hvor mange personer pr. journalnummer der er blevet sigtet, tiltalt og afgjort. Data er opdateret den 6. januar 2024.

Kilde: Rigsadvokaten.

6.3 Initiativer i flerårsaftalen for politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023

6.3.1 Det lokale politi styrkes

Med flerårsaftalen for politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 har aftaleparterne besluttet, at politikredsene skal tilføres ekstra ressourcer, og at politiet skal bringes tættere på borgerne. Politiet skal være nærværende og langt mere til stede lokalt.

Den sidste af de 20 nærpoltienheder blev åbnet i august 2022. Fire af disse nærpoltienheder er på nuværende tidspunkt placeret i tilknytning til et SUB-område.

Med flerårsaftalen vil politiets indsatser i endnu højere grad kunne tilpasses de specifikke behov i de enkelte særligt udsatte boligområder, således at indsatserne adresserer områdernes individuelle udfordringer i forhold til f.eks. utryghed og kriminalitet.

6.3.2 Indsatsen over for ofre for bl.a. vold i nære relationer og æresrelaterede forbrydelser styrkes, og sagsbehandlingen af sagerne får et løft

Med flerårsaftalen er det besluttet, at der skal ske en styrkelse af indsatsen over for ofre for bl.a. vold i nære relationer og æresrelaterede forbrydelser, ligesom sagsbehandlingen af disse sager skal løftes.

Som et af initiativerne er der i alle landets politikredse blevet oprettet specialiserede teams med dedikerede og specialuddannede nøglepersoner, der skal løfte behandlingen af bl.a. sager om vold i nære relationer og æresrelaterede forbrydelser. Nøglepersonerne skal tilføre viden om bl.a. disse sagstyper, ligesom de skal understøtte efterforskere og forebyggelsesmedarbejdere og forbedre sagsgangene i politikredsene. Nøglepersonerne varetager ligeledes en vejledende funktion i forhold til ofre og gerningspersoner, bl.a. med henblik på at der ydes den rette hjælp, og at der i fornødent omfang sker henvisning til eksterne hjælpeorganisationer eller andre offentlige instanser, herunder socialforvaltningen.

Endvidere er der med flerårsaftalen etableret en it-understøttet løsning i politiet, der muliggør en løbende og systematisk fremsøgning og visitering af sager om vold i nære relationer, stalking og æresrelaterede forbrydelser.